

Pääluokka 28

VALTIOVARAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

Selvitysosa:

Hallinnonalan toimintaympäristö

Suomen talous kääntyi vuoden 2024 aikana taantuman pohjalta kasvuun, vaikka vuositasolla bruttokansantuote oli vielä 0,1 prosenttia edellisvuotta pienempi. Inflaation selvä hidastuminen ja korkojen lasku ovat parantaneet kotitalouksien ostovoimaa niin Suomessa kuin vientimarkkinoilla. Talouden kasvua varjostavat kuitenkin Yhdysvaltojen asettamat tullit, muiden maiden asettamat vastatullit sekä yleinen kauppa- ja geopolitiikan lisääntynyt epävarmuus.

Vaje julkisessa taloudessa oli ennakoitua syvempi vuonna 2024. Talouden viriävä kasvu, menojen kasvun hidastuminen ja hallituksen aiemmin päättämät sopeutustoimet pienentävät julkisen talouden alijäämää vuodesta 2025 eteenpäin. Julkisen talouden heikko tilanne ja valtiontalouden alijäämä edellyttävät tiukkaa finanssipolitiikkaa ja uusien rahoitustarpeiden kriittistä arviointia. Talous kasvaa maltillisesti, mutta globaalit riskit, kuten kauppasota, voivat hidastaa kasvua.

Valtion korkomenot lähtivät ennätyksellisen alhaiselta tasolta, alle 800 milj. eurosta jyrkkään kasvuun vuonna 2022 ja vuonna 2026 valtionvelan korkomenot ylittävät 3 mrd. euroa.

Suomen julkisen talouden rahoitus on pitkällä aikavälillä epätasapainossa. Julkisessa taloudessa on mittava kestävyysvaje, jonka arvioidaan olevan noin 2,5 % suhteessa bruttokansantuotteeseen eli noin 7,5 miljardia euroa vuoden 2029 tasolla. Suurin syy rahoituksen epätasapainoon on väestön ikääntyminen, joka on jo kasvattanut eläkemenoja ja luo tulevana vuosikymmeninä merkittäviä kasvupaineita terveys- ja hoivamenoihin. Syntyvyyden lasku ja ikäluokkien pienentyminen laskevat koulutuspalveluiden tarvetta, mutta heikentävät pitkällä aikavälillä huoltosuhdetta entisestään. Positiivisen nettomaahanmuuton seurauksena työikäisen väestön arvioidaan kuitenkin kasvavan. Työikäisen väestön kasvu lisää työpanoksen kasvuaikutusta.

Suomen ikärakenteen vanhenemiskehitys on vasta alussa, ja kehityksen vaikutus palvelutuotannon kustannuksiin ja talouskasvun hidastumiseen tasaantuu vasta 2030-luvulla. Ikääntyminen ei ole yhtenäistä koko Suomessa. Suurimmat kaupunkiseudut kasvavat samalla, kun haja-asutusalueilla väestö vähenee.

Julkisen kulutuksen määrän arvioidaan supistuvan lähivuosina, vaikka väestön ikääntymisestä johtuva palvelutarpeen kasvu ja puolustusvoimien hankinnat kasvattavat menoja

Hyvinvointialueet rahoittavat toimintansa pääosin yleiskatteisella valtion rahoituksella. Hyvinvointialueiden rahoitusasema oli vuonna 2024 edelleen heikko, -1,8 miljardia euroa. Menojen kasvu hidastui kuitenkin vuoden 2023 erittäin nopean kasvun jälkeen normaaliksi, mikä on ennakoituun hintakehitykseen nähden hyvä saavutus. Vuonna 2025 alueiden rahoitusasema palautuu tasapainoon menojen maltillisen kasvun ja valtion rahoituksen nopean kasvun takia. Menojen kasvua hidastavat sopeutustoimet ja valtion rahoitusta kasvattaa maksettava jälkikäteistarkistus vuoden 2023 tuloksen perusteella. Vuosina 2026–2027 alueiden rahoitusasema pysyy lähellä tasapainoa, ja menojen kasvu on noin kolme prosenttia vuosittain. Menojen kasvu johtuu pääasiassa hintojen nopeasta noususta. Erityisesti henkilöstömenot kasvavat sopimuskorotusten ja palkkaohjelmien vuoksi yleistä ansiotasoa nopeammin.

Suomen kunnat ja kuntatalous ovat olleet jo pidemmän aikaa murroksessa. Väestökehitys on eriyttänyt kuntien taloutta, lisännyt kuntatalouteen kohdistuvia riskejä ja vaikeuttanut omalta osaltaan kuntatalouden ohjausta. Vaikka soteuudistuksen myötä väestön ikääntymiseen liittyvät kustannukset siirtyivät pois kuntien vastuulta, kuntataloudessa vallitsee edelleen tulojen ja menojen välillä rakenteellinen epätasapaino. Kuntahallinnon alijäämä syvenee vuosina 2025–2027 0,6 prosenttiin suhteessa BKT:hen, mikä johtuu mm. kulutusmenojen ja investointien kasvusta sekä valtionosuuksiin tehtävistä leikkauksista.

Etätyö, paikkariippumattomuus ja yhteiskäyttöiset tilat vähentävät julkisen hallinnon tilatarpeita tulevina vuosina. Valtion toimitilaverkkoa uudistetaan mm. alueellisen läsnäolon suunnitelmalla, valtion toimitilastrategiassa, kiinteistöstrategiassa sekä valtion palvelu- ja toimitilaverkkohankkeessa.

Yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet

	2024 toteutuma/arvio	2025 arvio	2026 arvio
Kestävä julkinen talous			
— Kestävyyssvaje (%)	3	2	2,5
— Julkisyhteisöjen rahoitusjäämä, suhteessa BKT:hen (%)	-4,4	-3,8	-3,2
— Verovaje (arvonlisäverovaje) (%)	3	3	3
Sosiaalisesti kestävä talouskasvu			
— Työllisyysaste; 20—64-vuotiaat (%)	76,7	76,4	76,8
— Työttömyysaste (Tilastokeskuksen työvoimatutkimus) (%)	8,4	8,8	8,3
Ekologisesti kestävä kasvu			
— Suomen kasvihuonekaasupäästöt milj. tonnia CO ₂ -ekv., netto (edellinen vuosi)	53,1	48,7	44,3
Valtionhallinto toimii hyvän hallinnon periaatteiden mukaisesti			
— Julkishallinnon luottamusindeksi (1—5)	3,5	3,5	3,5

Sukupuolten tasa-arvo

Valtiovarainministeriön pääluokan menoista noin 95 % on erilaisia säädös- tai sopimusperusteisia etuuksia, jäsenmaksuja ja tukia, joihin ei liity välittömiä sukupuolivaikutuksia.

Progressiivinen henkilöverotus pienentää nettotulojen eroja sukupuolten välillä. Henkilöverotus (ansio- ja pääomatu-
loverotus) kokonaisuudessaan tasaa sukupuolten välisiä tuloja verotuksen jälkeen siten, että naisten tulojen osuus
miesten tuloista on verotuksen jälkeen keskimäärin noin 5 %-yksikköä korkeampi kuin ennen verotusta.

Peruspalvelujen valtionosuuksilla rahoitetaan kuntien järjestämiä varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palveluita. Vuoden 2025 alusta peruspalvelujen valtionosuuksilla rahoitetaan myös kuntien järjestämiä työ- ja elinkeinopalveluista sekä kotoutumispalveluita. Valtion yleiskatteellisella rahoituksella rahoitetaan hyvinvointialueita, jotka vastaa-
vat sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen palveluiden järjestämisestä.

Valtion työskentelytapojen digitalisointi ja mahdollisuus monipaikkaisen työn tekemiseen tukevat esimerkiksi kotoa tehtävää työtä. Joustavat työn tekemisen muodot tukevat etenkin pienten lasten vanhempien työllistymistä vähentämällä tarvetta perhevapaisiin. Tämän arvioidaan vaikuttavan sukupuolten tasa-arvon kehittymiseen myönteisesti.

Valtiovarainministeriön hallinnonalalla otetaan huomioon sukupuolivaikutukset lainsäädännön valmistelussa, henkilöstö- ja työnantajapolitiikassa, hankkeissa, talousarvion valmistelussa ja virastojen tulosoajauksessa.

Kestävä kehitys

Talousarvioesitykseen sisältyy useita verotulomomentteja, joiden voidaan katsoa edistävän hiilineutraaliuden tavoitetta. Näitä ovat erityisesti energiaverot, ajoneuvovero, autovero, eräiden juomapakkausten valmistevero sekä jätteenvero. Vaikka niitä voidaan kokonaisuutena pitää hiilineutraaliustavoitteiden mukaisina veroina, niihin voi sisältyä tavoitteen vastaisia yksittäisiä verotusrakenteita.

Progressiivinen henkilöverotus tasaa merkittävästi tuloeroja ja alentaa pienituloisten osuutta väestössä. Verotuksen tärkein tehtävä on turvata julkisen sektorin rahoitus. Se mahdollistaa hyvinvointiyhteiskunnan rahoituksen sekä panostukset myös sosiaalisen ja ekologisen kestävyysedistämiseen.

Peruspalvelujen valtionosuuksilla turvataan riittävät ja yhdenvertaiset varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palvelut eri puolilla maata. Valtion yleiskatteellisella rahoituksella rahoitetaan hyvinvointialueita, jotka vastaavat sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen palveluiden järjestämisestä. Aluehallintovirastot edistävät perusoikeuksien toteutumista julkisten palveluiden valvonnalla, jolla turvataan osaltaan ihmisten yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoisuutta. Digi- ja väestötietovirasto tuottaa digitaalisen yhteiskunnan edellyttämiä palveluita ja tukee kansalaisten yhdenvertaista toimimista digitalisoituvassa yhteiskunnassa. Valtion taloudellinen tutkimuskeskus tekee koulutukseen, sosiaaliturvaan, tulonjakoon, verotukseen ja ympäristöön liittyvää tutkimusta ja tukee siten päätöksentekijöiden mahdollisuuksia edistää kestävästä kehityksen tavoitteiden ja sukupuolten tasa-arvon toteutumista tehokkailla ja hyvin kohdistetuilla politiikkatoimilla.

Valtiovarainministeriön keskeinen tehtävä liittyy kestävästä julkisen talouden varmistamiseen. Ministeriö vastaa siitä, että rahoitusmarkkinoiden sääntely edistää markkinoiden luotettavaa ja monipuolista toimintaa sekä rahoituspalveluiden tarjonnan turvallisuutta. Rahanpesulainsäädännöllä ja sen toteuttamisella vähennetään laittomia rahansiirtoja.

Valtion palveluiden ja työskentelytapojen digitalisoinnilla vähennetään ihmisten tarvetta matkustaa palveluiden ja työn vuoksi ja vähennetään toimitilarpeita. Matkustamisen väheneminen ja vähäisemmät toimitilarpeet pienentävät hiilijalanjälkeä. Lisäksi toiminnan digitalisointi vähentää tarvetta tulostamiselle ja paperin käytölle.

Budjettilakiesitykset
Talousarvioesitykseen liittyvät hallituksen esitykset

esityksen nimi	taloudellinen vaikutus (momentti)
Hallituksen esitys hyvinvointialueiden rahoituksesta annetun lain muuttamiseksi (HE 70/2024 vp)	28.89.31
Hallituksen esitys laiksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain muuttamisesta	28.90.30

Pääluokan valtuudet momenteittain (milj. euroa)

		2025 varsinainen talousarvio	2026 esitys
28.10.02	Tullin toimintamenot (siirtomääräraha 2 v) — sopimusvaltuus	130,0	135,0

Hallinnonalan määrärahat vuosina 2024—2026

		v. 2024 tilinpäätös 1000 €	v. 2025 varsinainen talousarvio 1000 €	v. 2026 esitys 1000 €	Muutos 2025—2026 1000 € %	
01.	Hallinto	216 403	214 357	214 732	375	0
01.	Valtiovarainministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	40 983	41 296	41 241	-55	0
20.	Valtion kiinteistöstrategian toteuttaminen (arviomääräraha)	3 136	2 645	3 645	1 000	38
21.	Valtiovarainministeriön hallinnonalan tuottavuusmääräraha (siirtomääräraha 2 v)	2 306	2 306	2 306	—	0
25.	Metallirahamenot (arviomääräraha)	2 697	1 900	1 600	-300	-16

	v. 2024 tilinpäätös 1000 €	v. 2025 varsinainen talousarvio 1000 €	v. 2026 esitys 1000 €	Muutos 2025—2026 1000 € %	
29. Valtiovarainministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	162 671	164 000	164 000	—	0
(50.) Elpymis- ja palautumissuunnitelman rahoitus työkykyhankkeeseen (siirtomääräraha 3 v)	1 500	—	—	—	0
66. Kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksut ja rahoitusosuudet (siirtomääräraha 2 v)	1 200	1 200	1 200	—	0
69. Suomen Pankin eräiden sijoitustuottojen siirto Kreikan valtiolle (siirtomääräraha 3 v)	1 910	1 010	740	-270	-27
10. Verotus ja tulli	782 055	707 264	716 789	9 525	1
01. Verohallinnon toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	430 759	413 679	419 893	6 214	2
02. Tullin toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	210 396	201 743	212 504	10 761	5
03. Kansallisen tulorekisterin toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	47 135	38 642	38 892	250	1
63. Takaisin maksetut verot (arviomääräraha)	2 576	3 000	3 000	—	0
95. Verotukseen liittyvät korkomenot (arviomääräraha)	76 603	33 200	25 500	-7 700	-23
97. Autoveron vientipalautus (arviomääräraha)	14 587	17 000	17 000	—	0
20. Palvelut valtioyhteisölle	63 832	50 980	62 984	12 004	24
01. Valtiokonttorin toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	36 180	39 223	43 252	4 029	10
02. Keskitettyjen valuuttatilien kursierot (arviomääräraha)	784	600	600	—	0
03. Huoltovarmuuspankin palvelumaksu (arviomääräraha)	1 599	1 700	1 700	—	0
07. Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 3 v)	5 535	3 957	6 932	2 975	75
09. Valtion tieto- ja viestintätekniikkakeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 3 v)	4 235	5 000	10 000	5 000	100
(10.) Valtion tieto- ja viestintätekniikkakeskuksen investointimenot (siirtomääräraha 2 v)	15 000	—	—	—	0
11. Verkkomaksaminen (siirtomääräraha 2 v)	500	500	500	—	0
88. Senaatti-konsernin liikelaitokset	0	0	—	—	0
30. Tilastotoimi, taloudellinen tutkimus ja rekisterihallinto	130 324	124 417	140 808	16 391	13

		v. 2024 tilinpäätös 1000 €	v. 2025 varsinainen talousarvio 1000 €	v. 2026 esitys 1000 €	Muutos 2025—2026 1000 € %	
01.	Tilastokeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	54 720	53 512	53 643	131	0
02.	Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	4 989	5 187	6 565	1 378	27
03.	Digi- ja väestötietoviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	63 914	58 718	70 600	11 882	20
04.	Sähköinen tunnistautuminen (arviomääräraha)	6 701	7 000	7 000	—	0
05.	Rekisteriaineistojen tutkijakäytön tuki (siirtomääräraha 2 v)	—	—	3 000	3 000	0
40.	Valtion luvat, valvonta ja palvelurakenteet	73 159	67 837	128 593	60 756	90
01.	Aluehallintoviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	71 143	66 621	—	-66 621	-100
03.	Palvelurakenteiden ja valtion hallintorakenteiden kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)	2 016	1 216	216	-1 000	-82
04.	Lupa- ja valvontaviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	—	—	127 084	127 084	0
05.	Ahvenanmaan valtionviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	—	—	1 293	1 293	0
50.	Eläkkeet ja korvaukset	5 976 605	6 057 400	6 128 880	71 480	1
15.	Eläkkeet (arviomääräraha)	5 548 523	5 608 273	5 665 322	57 049	1
16.	Ylimääräiset eläkkeet ja muut eläkemenot (arviomääräraha)	1 660	2 790	2 841	51	2
50.	Vahingonkorvaukset (arviomääräraha)	38 908	40 590	41 160	570	1
63.	Muiden eläkelaitosten vastattavaksi kuuluvat eläkemenot (arviomääräraha)	354 032	374 113	397 035	22 922	6
95.	Muiden eläkelaitosten valtion puolesta maksamien eläkemenojen ja valtiolle maksamien ennakkoiden korkomenot (arviomääräraha)	33 482	31 634	22 522	-9 112	-29
60.	Valtionhallinnon yhteiset henkilöstömenot	13 470	1 510	13 620	12 110	802
02.	Erikseen budjetoidut henkilöstömenot (arviomääräraha)	947	500	500	—	0
10.	Työturvallisuuden edistäminen (siirtomääräraha 2 v)	1 010	1 010	1 120	110	11
12.	Osaamisen kehittäminen (arviomääräraha)	11 513	—	12 000	12 000	0
70.	Valtionhallinnon kehittäminen	198 069	53 395	55 160	1 765	3

	v. 2024 tilinpäätös 1000 €	v. 2025 varsinainen talousarvio 1000 €	v. 2026 esitys 1000 €	Muutos 2025—2026 1000 € %	
01. Toimintatapojen ja digitalisaation kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)	38 442	20 595	22 360	1 765	9
(02.) Valtion talous-, henkilöstö- ja toimitilahallinnon tietojärjestelmät ja hankintatoimen vaikuttavuus (siirtomääräraha 3 v)	4 170	—	—	—	0
(05.) Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistuksen valmistelun ja toimeenpanon tuki ja ohjaus (siirtomääräraha 3 v)	105 100	—	—	—	0
(20.) Tuottavuuden edistäminen (siirtomääräraha 2 v)	22 557	—	—	—	0
40. Turvallisuusviranomaisten viestintäverkot (siirtomääräraha 3 v)	27 800	32 800	32 800	—	0
80. Siirrot Ahvenanmaan maakunnalle	350 531	318 055	346 526	28 471	9
30. Ahvenanmaan tasoituskasvu (arviomääräraha)	249 436	207 340	234 114	26 774	13
34. Ahvenanmaan verotasoitus (arviomääräraha)	100 394	110 715	112 412	1 697	2
(35.) Elpymis- ja palautumisvälineen rahoitus Ahvenanmaan maakunnalle (siirtomääräraha 3 v)	700	—	—	—	0
89. Hyvinvointialueiden ja HUS-yhtymän rahoitus	24 615 419	26 255 522	27 124 221	868 699	3
31. Hyvinvointialueiden ja HUS-yhtymän sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen rahoitus (arviomääräraha)	24 615 419	26 254 522	27 123 221	868 699	3
32. Hyvinvointialueiden lisärahoitus (arviomääräraha)	0	1 000	1 000	—	0
90. Kuntien tukeminen	3 348 817	3 918 701	4 080 651	161 950	4
30. Valtionosuus kunnille peruspalvelujen järjestämiseen (arviomääräraha)	2 500 727	3 366 800	3 498 250	131 450	4
31. Kuntien yhdistymisen taloudellinen tuki (arviomääräraha)	90	11 400	11 400	—	0
(33.) Valtion korvaus sote-uudistuksen omaisuusjärjestelyistä aiheutuvista kustannuksista (siirtomääräraha 3 v)	—	—	—	—	0
35. Valtion korvaus kunnille veropuolustemuutoksista aiheutuvista verotulojen menetyksistä (kiinteä määräraha)	848 000	540 501	571 001	30 500	6

	v. 2024 tilinpäätös 1000 €	v. 2025 varsinainen talousarvio 1000 €	v. 2026 esitys 1000 €	Muutos 2025—2026 1000 € %	
91. Työllisyyden ja elinkeinoelämän tukeminen	57 989	57 000	44 000	-13 000	-23
41. Energiaverotuki (arviomääräraha)	57 989	57 000	44 000	-13 000	-23
92. EU ja kansainväliset järjestöt	2 004 662	2 392 574	2 794 048	401 474	17
03. Rahoitusvakausviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	8 080	8 967	8 896	-71	-1
20. Euroopan unionin osallistuminen matkamenojen korvauksiin (siirtomääräraha 2 v)	1 400	1 400	2 200	800	57
40. Isäntämaakorvaus Pohjoismaiden Investointipankille (kiinteä määräraha)	13 797	15 037	15 922	885	6
66. Ukrainan makrotaloudellisen rahoitusavun korkomenot (arviomääräraha)	9 379	10 000	10 000	—	0
67. Kansainvälisille rahoituslaitoksille annettujen sitoumusten lunastaminen (arviomääräraha)	0	10	10	—	0
68. Suomen osuus Euroopan jälleerakennus- ja kehityspankin sekä Kansainvälisen rahoitusyhtiön pääoman korottamisesta (arviomääräraha)	0	16 400	16 400	—	0
69. Maksut Euroopan unionille (arviomääräraha)	1 966 890	2 330 000	2 733 000	403 000	17
95. Valtion takaus- ja takuusuoritukset (arviomääräraha)	5 117	10 760	7 620	-3 140	-29
99. Erikseen budjetoidut valtionhallinnon menot	2 228	2 626	2 926	300	11
95. Satunnaiset säädöspерusteiset menot (arviomääräraha)	0	300	300	—	0
96. Ennakoimattomat menot (siirtomääräraha 3 v)	2 000	2 000	2 000	—	0
97. Valtion saatavien turvaaminen (arviomääräraha)	203	300	600	300	100
98. Kassasijoitusten riskienhallinta (arviomääräraha)	25	26	26	—	0
(99.) Kehysvaraukset	—	—	—	—	0
Yhteensä	37 833 563	40 221 638	41 853 938	1 632 300	4
Henkilötyövuosien kokonaismäärä	13 016	12 136	12 000		

01. Hallinto

Selvitysosa: **Valtiovarainministeriön** strategisena tavoitteena on varmistaa tulevien sukupolvien taloudelliset valinnan mahdollisuudet hyvinvoivassa yhteiskunnassa rakentamalla taloudellisesti, ekologisesti ja sosiaalisesti kestävää Suomea ja Euroopan unionia.

Pääluokkaperusteluissa on esitetty valtiovarainministeriön hallinnonalan yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet.

Hallinnonalan tulosohjaajana valtiovarainministeriö vastaa hallinnonalan toiminnan tuloksellisuudesta.

Valtiovarainministeriön strategiset tehtävät

- Huolehdimme julkisen talouden vakaudesta ja rakennamme julkista hallintoa entistä tehokkaammaksi, vaikuttavamaksi ja uudistumiskykyisemmäksi
- Rakennamme edellytyksiä kestäväälle talouskasvulle
- Rakennamme ihmislähtöistä digitalisaatiota ja tiedon parempaa hyödyntämistä yhteiskunnassa
- Luomme pelisääntöjä, jotka pitävät yllä luottamusta rahoitusmarkkinoiden vakaaseen, tehokkaaseen ja tasapuoliseen toimintaan.

01. Valtiovarainministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 41 241 000 euroa.

Nettobudjetoinnissa otetaan tuloina huomioon siirtyvän omaisuuden väliaikaisesta hallinnasta valtiovarainministeriölle saatavat tulot.

Selvitysosa: Valtiovarainministeriö asettaa toiminnalleen seuraavat alustavat tulostavoitteet vuodelle 2026, jotka tukevat pääluokan perusteluissa asetettuja yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoitteita:

Henkilöstövoimavarojen hallinta ja kehittäminen

	2024 toteutuma	2025 tavoite	2026 tavoite
Työtyytyväisyysindeksi, 1—5	3,8	-	-
Sairauspoissaolot, pv/htv	4,4	< 6	< 6

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)

	2024 toteutuma	2025 varsinainen talousarvio	2026 esitys
Bruttomenot	38 813	41 526	41 506
Bruttotulot	558	600	265
Nettomenot	38 255	40 926	41 241
Siirtyvät erät			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta	6 855		
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	9 583		

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Positiivisen luottotietorekisterin toteutus (siirto momentille 28.10.03)	-45
Rahapelitoiminnan uudistus	-370
Rahoituspalveluasioden erityisasiantuntija Suomen Washingtonin suurlähetystöön (siirto momentilta 24.01.01)	272
Tehokkaan rahanpesun estämisen valvonnan ja täytäntöönpanon varmistaminen (RRF pilari2)	-120
Valtionavustustoiminnan strateginen ohjaus ja kehittäminen	-300
Palkkausten tarkistukset	1 195
Toimintamenosäästö (Lisätoimet 2024)	-450
Tuottavuustoimenpiteet (HO 2023)	-237
Yhteensä	-55

2026 talousarvio	41 241 000
2025 talousarvio	41 296 000
2024 tilinpäätös	40 983 000

20. Valtion kiinteistöstrategian toteuttaminen (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 3 645 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) kiinteistövarallisuuteen liittyvistä omaisuus- ja omistusjärjestelyistä aiheutuviin menoihin
- 2) kiinteistövarallisuuden hallinnoinnista ja käytön tehostamisesta aiheutuviin menoihin
- 3) valtion etuosto-oikeudesta eräillä alueilla annetun lain (469/2019) mukaisen valtion etuosto-oikeuden käyttämisestä aiheutuviin menoihin
- 4) valtion omistamien kiinteistöjen valmiuden ja varautumisen vahvistamisesta aiheutuviin menoihin
- 5) enintään kahta henkilötyövuotta vastaavan henkilöstömäärän palkkaamiseen määräaikaisiin tehtäviin.

Selvitysosa: Määrärahaa käytetään valtion kiinteistöstrategian mukaisiin hallinnansiirtoihin liittyvistä arvioinneista ja lausunnoista aiheutuviin menoihin sekä muihin valtion kiinteistövarallisuuden hoidosta ja käytön tehostamisesta sekä investoinneista aiheutuviin menoihin. Lisäksi määrärahaa voidaan käyttää valtion etuosto-oikeudesta eräillä alueilla annetun lain (469/2019) mukaisen valtion etuosto-oikeuden käyttämisestä aiheutuviin menoihin sekä valtion viranomaisten valmiuden ja varautumisen toimintaedellytysten vahvistamisesta aiheutuviin toimitilamenoihin.

Valtion etuosto-oikeudesta eräillä alueilla annetun lain 2 §:n mukaan etuosto-oikeuden käyttämistä koskevan asian ratkaisee valtiovarainministeriö sen ministeriön esityksestä, jonka hallinnonalan tehtävien hoitamiseen etuosto-oikeuden kohteena oleva kiinteistö liittyy.

Määrärahan arvioitu käyttö (euroa)

Kiinteistöstrategian toteuttaminen	145 000
Valmiuden ja varautumisen vahvistaminen	3 500 000
Yhteensä	3 645 000

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Valtion toimitilojen virastovarautuminen	1 000
Yhteensä	1 000

2026 talousarvio	3 645 000
2025 I lisätalousarvio	—
2025 talousarvio	2 645 000
2024 tilinpäätös	3 136 030

21. Valtiovarainministeriön hallinnonalan tuottavuusmääräraha (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 2 306 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) valtiovarainministeriön hallinnonalalla tuottavuuden edistämiseen tähtäävien investointien, tutkimusten, selvitysten sekä koulutus- ja muiden palveluiden hankkimiseen
- 2) hallitusohjelman mukaisesti digitaalisen asioinnin ensisijaisuuden edistämisen, Julkiset tilat Suomi -ohjelman ja aluehallintouudistuksen välttämättömien selvitysten ja palvelujen hankkimiseen
- 3) enintään 10 henkilötyövuotta vastaavan määräaikaisen henkilöstön palkkausmenoihin.

Selvitysosa: Momentille on koottu hallinnonalan tuottavuustoimenpiteistä aiheutuneita säästöjä vastaavat määrärahat. Määrärahaa on tarkoitus käyttää hankkeisiin, joilla tuetaan hallinnonalan tuottavuuden paranemista ja hallitusohjelman toteuttamista. Hallinnonalan virastot saavat rahoittaa määrärahalla hankkeita, joista valtiovarainministeriö on erikseen sopinut viraston kanssa.

2026 talousarvio	2 306 000
2025 talousarvio	2 306 000
2024 tilinpäätös	2 306 000

25. Metallirahamenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 1 600 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) metallirahojen suunnittelusta, valmistuksesta, jakelusta, myynnistä, markkinoinnista, varastoinnista, ostamisesta, takaisinlunastuksesta ja hävityksestä sekä edellä mainittuihin liittyvistä tarkastuksista ja laadunvarmistustoimenpiteistä aiheutuvien menojen maksamiseen
- 2) enintään 150 000 euroa juhla- ja erikoisrahojen suunnitteluun liittyvien menojen maksamiseen.

Momentille tuloutetaan metallirahojen liikkeeseenlaskusta ja myynnistä sekä palautuneiden metallirahojen metalliseosten myynnistä kertyvät tulot.

Selvitysosa:

Menot ja tulot (euroa)**Bruttomenot**

Metallirahojen takaisinlunastusmenot	2 800 000
--------------------------------------	-----------

Bruttotulot

Käyttörahat liikkeellelasku (nettotuotto)	0
---	---

Keräilyrahatoiminta (nettotuotto)	1 200 000
-----------------------------------	-----------

Nettomenot	1 600 000
-------------------	------------------

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Tarkentunut arvio	-300
-------------------	------

Yhteensä	-300
-----------------	-------------

2026 talousarvio	1 600 000
------------------	-----------

2025 talousarvio	1 900 000
------------------	-----------

2024 tilinpäätös	2 696 538
------------------	-----------

29. Valtiovarainministeriön hallinnonalan arvonnlisäveromenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 164 000 000 euroa.

*Selvitysosa:***Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)**

Yhteensä	0
-----------------	----------

Määräraha on kehyksen ulkopuolinen.

2026 talousarvio	164 000 000
------------------	-------------

2025 talousarvio	164 000 000
------------------	-------------

2024 tilinpäätös	162 670 962
------------------	-------------

(50.) Elpymis- ja palautumissuunnitelman rahoitus työkykyhankkeeseen (siirtomääräraha 3 v)

2024 tilinpäätös	1 500 000
------------------	-----------

66. Kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksut ja rahoitusosuudet (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 1 200 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää valtiovarainministeriön toimialaan liittyvien kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksujen ja rahoitusosuuksien suorittamiseen.

2026 talousarvio	1 200 000
------------------	-----------

2025 talousarvio	1 200 000
------------------	-----------

2024 tilinpäätös	1 200 000
------------------	-----------

69. Suomen Pankin eräiden sijoitustuottojen siirto Kreikan valtiolle (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 740 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää eräiden sijoitustuottojen siirtoon Kreikan valtiolle.

Selvitysosa: Eduskunnan suuren valiokunnan hyväksymän järjestelyn mukaisesti euroryhmä päätti 25.5.2016 osana Kreikan talouden sopeutusohjelman jatkoa, että euroalueen jäsenvaltiot siirtävät niiden kansallisten keskuspankkien Kreikan valtionvelkakirjoihin osana Euroopan keskuspankkijärjestelmän arvopaperimarkkinaohjelmaa tekemistä sijoituksista saamat tuotot Kreikan valtiolle. Suomen osuus näistä siirrettävistä tuotoista vuonna 2026 on 0,74 milj. euroa.

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Tarkentunut arvio	-270
Yhteensä	-270
2026 talousarvio	740 000
2025 talousarvio	1 010 000
2024 tilinpäätös	1 910 000

10. Verotus ja tulli

Selvitysosa: **Verohallinto** on yhteiskunnan suurin verojen ja maksujen kerääjä ja siten ratkaiseva toimija julkisen talouden rahoitustoiminnan näkökulmasta. Verohallinnon perustehtävä on toimittaa verotus ja tilittää verot ja veronluonteiset maksut veronsaajille siten, että veronsaajat saavat verotulonsa oikean määräisinä, oikea-aikaisesti ja kustannustehokkaasti. Verotus toimitetaan niin, että se aiheuttaa varsinaisten verojen lisäksi mahdollisimman vähän kustannuksia ja haittaa asiakkaan taloudelliselle toiminnalle.

Verohallinto vastaa tulorekisterin toiminnasta. Tulorekisteri mahdollistaa tulotietojen reaaliaikaisen välittämisen, vähentää tulotietojen raportointia ja tehostaa yksityisen ja julkisen sektorin toimintaa. Lisäksi Verohallinto edistää positiivisen luottotietorekisterin toteuttamista ja käyttöönottoa. Positiivisesta luottotietorekisteristä luotonantajat voivat nähdä reaaliaikaisesti lainanhakijan lainamäärät ja tulotiedot.

Tulli osana EU:n tulliliittoa tukee ulkomaan tavarakaupan sujuvuutta ja yritysten tasapuolisia kilpailuedellytyksiä asiakaslähtöisillä palveluilla sekä suojaa ihmisiä terveydelle haitallisilta tavaroilta ja ympäristöä vaarallisilta aineilta. Tullin päätehtävänä on huolehtia tulliselvityksestä ja -verotuksesta, ulkomaan tavaraliikenteen valvonnasta, tullirikosten torjunnasta, ulkomaankaupan tilastoinnista ja tullilaboratoriotutkimuksista.

Toimialan yhteiskunnallisia vaikuttavuustavoitteita tukevat toiminnalliset tavoitteet

- Verotulojen tehokas kertymä turvataan edistämällä veronmaksuymönteisyyttä, antamalla ennakoivaa ohjausta ja hoitamalla verovalvonta uskottavasti
- Verotuksen ja tullitoimen asiointipalvelut ovat asiakaslähtöisiä ja edullisia
- Yhteiskuntaa suojataan varmistamalla tavaraturvallisuus ja torjumalla rajat ylittävää rikollisuutta tiiviissä yhteistyössä poliisin ja Rajavartiolaitoksen kanssa.

01. Verohallinnon toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 419 893 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

- 1) kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksuihin
- 2) kansainvälisestä yhteistyöstä aiheutuvien maksuosuuksien maksamiseen
- 3) Verohallinnon menettelystä asiakkaille aiheutuneiden vahinkojen sopimusperusteisiin korvauksiin.

Selvitysosa:

Toiminnallisen tuloksellisuuden tavoitteet

	2024 toteutuma	2025 tavoite	2026 tavoite
Sähköisten tuloveroilmoitusten osuus, henkilöasiakkaat, %	91	>88	>88
Sähköisten verokorttimuutosten osuus, %	79	>85	>85
Uusien verovelkojen osuus verovelkojen kokonaismäärästä, %	33	<35	<35
Asioinnin helppous OmaVeron ilmoituksilla ja hakemuksilla, %	85	>83	>83
Henkilöstövoimavarojen hallinta ja kehittäminen			
Sairauspoissaolot, pv/htv	9,6	<8,5	<8,5

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)

	2024 toteutuma	2025 varsinainen talousarvio	2026 esitys
Bruttomenot	437 275	418 379	424 593
Bruttotulot	5 633	4 700	4 700
Nettomenot	431 642	413 679	419 893
Siirtyvät erät			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta	75 685		
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	74 802		

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Ahvenanmaan ajoneuvoverotuksen rahoitus (siirto momentille 28.40.05)	-130
Budjettilakien menolisäykset	1 290
Edesmenneen omaisen asioiden vaivaton hoito (siirto momentille 28.70.01)	-770
Henkilöasiakkaiden ennakkoperinnän uudistus 2025-2027, investointimenot	1 315
Kansainvälisen tuloverotuksen uudistaminen, investointimenot	-870
Kansainvälisen tuloverotuksen uudistaminen, jatkuvat menot	550
Lompakkopilotti (siirto momentille 28.70.01)	-41
Pienten yritysten erityisjärjestelmän käyttöönotto (SME), jatkuvat menot	450
Sähkönmyyjien ylimääräinen solidaarisuusvero 2024-2027	-50
Turvallisuustason nosto Verohallinnossa	580
Uusien veromuutosten lisäkustannukset	1 370
Uusien veromuutosten lisäkustannukset (investoinnit)	-896
Verotuksen Gentax versiovaihto	2 200
Palkkausten tarkistukset	8 703
Toimintamenosäästö (Lisätoimet 2024)	-5 142

Tuottavuustoimenpiteet (HO 2023)	-2 345
Yhteensä	6 214
2026 talousarvio	419 893 000
2025 talousarvio	413 679 000
2024 tilinpäätös	430 759 000

02. Tullin toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 212 504 000 euroa.

Valtuus

EU-lähtöisiin tulliselvitysjärjestelmien kokonaisuudistuksen hankkeisiin saa sitoutua siten, että sitoumuksista aiheutuu, ottaen huomioon aiemmin myönnetyn valtuuden aiheuttamat menot, valtiolle menoja enintään 135 000 000 euroa.

Selvitysosa:

Toiminnallisen tuloksellisuuden tavoitteet

	2024 toteutuma	2025 tavoite	2026 tavoite
Tulliselvityksen asiakastytyväisyys, yritysasiakkaat, asteikko 1—5	3,9	4	4
Verojäämä enintään, %	0,32	1	1
Takaisin saatu rikoshyöty vähintään, milj. euroa	56	25	25
Kiireellisistä laboratorionäytteistä tutkittu tavoiteajassa, %	69	65	70
Tavaraan kohdistuvat tarkastukset, osuma-%	20	>14	>14
Henkilöstövoimavarojen hallinta ja kehittäminen			
Sairauspoissaolot, pv/htv	11,6	<11	<11

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)

	2024 toteutuma	2025 varsinainen talousarvio	2026 esitys
Bruttomenot	213 409	220 606	215 634
Bruttotulot	3 195	3 130	3 130
Nettomenot	210 214	217 506	212 504
Siirtyvät erät			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta	22 165		
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	22 347		

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

CCEI-rahoitusvälineen kansallisen osuuden rahoitus	-1 184
Eurooppalaisen merenkulkualan yhdennetyn palveluympäristön kehittäminen	425
Metsäkatoasetuksen toimeenpanotehtävät	210
Pakotevalvonnan pakolliset tehtävät	1 900
Pakotteiden valvonnan lisäkustannukset	-1 000

Pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmän kehittäminen	300
Reaaliaikainen poikkeavuuksien tunnistaminen	800
Tornion toimitilahanke	200
Tullilaboratorion toimitilahanke	2 770
Tullin toiminnan teknologisen kyvykkyyden turvaaminen	-500
Tulliselvitysjärjestelmien kokonaisuudistuksen jatkaminen (v. 2025 rahoitus)	-8 663
Tulliselvitysjärjestelmän kokonaisuudistus (v. 2026 menot)	5 000
Tulliselvitysjärjestelmän pysyvien ICT-menojen kasvu	6 700
Tullivälinevalvontarahaston (CCEI) omarahoitusosuus	3 823
Virve2-käyttöönotto	263
Palkkausten tarkistukset	3 821
Toimintamenosäästö (Lisätoimet 2024)	-3 048
Tuottavuustoimenpiteet (HO 2023)	-1 056
Yhteensä	10 761

2026 talousarvio	212 504 000
2025 talousarvio	201 743 000
2024 tilinpäätös	210 396 000

03. Kansallisen tulorekisterin toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 38 892 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) tulotietojärjestelmästä annetussa laissa Verohallinnolle keskitetyn jatkuvan toiminnan henkilöstö-, ylläpito-, käyttö- ja muiden toiminnasta aiheutuvien menojen maksamiseen
- 2) positiivisen luottotietorekisterin hankehallintaan, rekisterin ja sen hallinnoinnin vaatimusmäärittelyyn, hankintaprosessiin sekä rekisterin määrittelyyn, suunnitteluun, toteutukseen, testaukseen ja käyttöönnoton vaatimaan valmisteluun
- 3) positiivisesta luottotietojärjestelmästä annetussa laissa Verohallinnolle keskitetyn jatkuvan toiminnan henkilöstö-, ylläpito-, käyttö- ja muiden toiminnasta aiheutuvien menojen maksamiseen.

Positiivisesta luottotietojärjestelmästä annetun lain mukainen maksullinen toiminta budjetoidaan bruttomenetelmällä siten, että menot kirjataan toimintamenomomentille 28.10.03 ja toiminnan tulot tuloutetaan täysimääräisesti momentille 12.28.14.

Selvitysosa:

Toiminnallisen tuloksellisuuden tavoitteet

	2024 toteutuma	2025 tavoite	2026 tavoite
Tulorekisteripalvelut			
Käyttökatkot sähköisessä asiointissa, kpl	0	0	0
Puhelinpalvelun vastausprosentti, %	97	>75	>75
Puhelinpalveluun tyytyväisten osuus, %	87	>75	>75
Luottotietorekisteripalvelut			
Käyttökatkot sähköisessä asiointissa, kpl	-	0	0
Puhelinpalvelun vastausprosentti, luotonantajat, %	90	>75	>75

	2024 toteutuma	2025 tavoite	2026 tavoite
Puhelinpalveluun tyytyväisten osuus, luotonantajat, %	88	>75	>75
Henkilöstövoimavarojen hallinta ja kehittäminen			
Sairauspoissaolot, pv/htv	7,8	<8,5	<8,5

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)

	2024 toteutuma	2025 varsinainen talousarvio	2026 esitys
Bruttomenot	32 897	38 642	38 892
Bruttotulot	0	0	0
Nettomenot	32 894	38 642	38 892
Siirtyvät erät			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta	21 160		
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	35 401		

Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma (1 000 euroa)

	2024 toteutuma	2025 varsinainen talousarvio	2026 esitys
Maksullisen toiminnan tuotot , suoritteiden myyntituotot	5 201	9 750	8 900
Maksullisen toiminnan kokonaiskustannukset			
— erilliskustannukset	2 417	7 790	6 800
— osuus yhteiskustannuksista	1 085	1 960	2 100
Kustannukset yhteensä	3 502	9 750	8 900
Kustannusvastaavuus (tuotot - kustannukset)	1 699	0	0
Kustannusvastaavuus, %	148	100	100

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Positiivisen luottotietorekisterin HTJ-laajennus, käyttömenot	540
Positiivisen luottotietorekisterin HTJ-laajennus (v. 2026 menot)	3 500
Positiivisen luottotietorekisterin perusrahoitus	490
Positiivisen luottotietorekisterin toteutus	-2 810
Positiivisen luottotietorekisterin toteutus (siirto momentilta 28.01.01)	45
Tulorekisterin käyttövarmuuden turvaaminen (kertaluonteinen)	-1 500
Palkkausten tarkistukset	306
Toimintameno säästö (Lisätoimet 2024)	-116
Tuottavuustoimenpiteet (HO 2023)	-205
Yhteensä	250

2026 talousarvio	38 892 000
2025 talousarvio	38 642 000
2024 tilinpäätös	47 135 000

63. Takaisin maksetut verot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 3 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) veron takaisin maksamiseen tapauksissa, joissa maksuvelvollinen on sosiaalisista tai muista veronhuojennussäännöksissä taikka verosopimuksissa tarkoitetuista syistä valtiovarainministeriön, Verohallinnon ja Tullin päätöksen nojalla oikeutettu saamaan takaisin jo maksetun veron
- 2) tuomioistuimen päätöksellä palautettavaksi määrättyjen verojen, korkojen ja oikeudenkäyntikulujen maksamiseen tapauksissa, joissa vastaavaa tulo- tai muuta momenttia ei ole käytettävissä
- 3) EU:lle korvattavien perimättä jääneiden tullien ja niistä aiheutuvien korko- ja muiden kulujen maksamiseen
- 4) valtion maksettavaksi tuomittujen ELV-vahingonkorvausten maksamiseen viivästyskorkoineen.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

Selvitysosa:

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Yhteensä	0
2026 talousarvio	3 000 000
2025 talousarvio	3 000 000
2024 tilinpäätös	2 575 627

95. Verotukseen liittyvät korkomenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 25 500 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää verotukseen liittyvien korkomenojen maksamiseen.

Selvitysosa: Korkomenot perustuvat seuraaviin säädöksiin:

- 1) verontilityslaki (532/1998)
- 2) veronkantolain (609/2005) 22 § ja siihen liittyvä voimaantulosäännös
- 3) autoverolain (1482/1994) 65 §
- 4) valmisteverotuslain (182/2010) 49 §:n 1 momentti
- 5) tullilain (304/2016) 93 §
- 6) arvonlisäverolain (1486/1994) 101 §:n 2 momentti
- 7) verotililain (604/2009) 31 § ja siihen liittyvä voimaantulosäännös.

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Tarkentunut arvio	-7 700
Yhteensä	-7 700
2026 talousarvio	25 500 000
2025 talousarvio	33 200 000
2024 tilinpäätös	76 603 049

97. Autoveron vientipalautus (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 17 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää ajoneuvon arvossa jäljellä olevan autoveron palauttamiseen, kun Suomessa käytössä ollut ajoneuvo viedään maasta pysyvästi ulkomaille käytettäväksi. Vientipalautusta voidaan myöntää vain niille ajoneuvoille, jotka on ensiverotettu autoverolain muuttamisesta annetun lain (5/2009) voimaantulon jälkeen.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

Selvitysosa: Määräraha perustuu autoverolakiin (1482/1994).

Autoveroa palautetaan se määrä, joka ajoneuvon arvossa on jäljellä vientiajankohtana. Vientipalautusta ei voida maksaa enempää kuin ajoneuvosta on maksettu autoveroa. Palautuksen edellytyksenä on myös, että ajoneuvon ensimmäisestä käyttöönotosta on kulunut enintään 10 vuotta ja että ajoneuvo on käyttökelpoinen.

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Yhteensä	0
2026 talousarvio	17 000 000
2025 talousarvio	17 000 000
2024 tilinpäätös	14 586 705

20. Palvelut valtioyhteisölle

Selvitysosa: Valtiovarainministeriön hallinnonalan keskitetysti koko valtioyhteisölle tuottamia palveluja ovat mm. valtion rahoituksen hankinta, valtion myöntämien lainojen hoito, valtion eläkejärjestelmä, valtion yhteiset IT-palvelut, talous- ja henkilöstöhallinnon palvelut sekä toimitilapalvelut. Valtion yhteisiä toimintoja ja palveluja kehitetään tavoitteena yhtenäisesti toimiva, osaamista yhdistävä valtiokonserni, joka tuottaa lisäarvoa ja mittakaavaetuja.

Valtiokonttorin tehtävänä on toimia vastuualueelleen kuuluvien palvelujen tuottajana ja kehittäjänä. Valtiokonttori huolehtii valtion rahoitustoiminnoista, valtion keskuskirjanpidosta, laskentatoimen ja maksuliikkeen ohjauksesta, analysointi- ja raportointipalveluista, valtion vahinkovakuutuksesta ja muista valtion maksamista korvauksista sekä valtionperinnöistä. Palvelujen ja prosessien kehittäminen tapahtuu yhteistyössä asiakkaiden, kumppanien ja valtiovarainministeriön kanssa.

Valtiokonttorin hoidossa olevia valtion sisäisiä palveluja ovat mm. valtion rahoitustoiminnot, valtion keskuskirjanpidon hoito sekä laskentatoimen ja maksuliikkeen ohjaus, valtion talous- ja henkilöstötiedon raportointi, valtion sisäinen vahinkovakuutustoiminta sekä valtionperinnöt.

Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskus Palkeet tuottaa keskitettyjä talous- ja henkilöstöhallinnon palveluja sekä muita hallinnon tuki- ja asiantuntijapalveluja. Palkeilla voi olla myös muita erikseen säädettyjä tehtäviä. Palkeiden asiakkaita ovat valtion virastot, laitokset ja talousarvion ulkopuoliset rahastot. Asiakkaita voivat lisäksi olla eduskunta ja sen yhteydessä toimivat virastot, eduskunnan alaisuudessa ja valvonnassa toimivat yksiköt, valtion liikelaitokset sekä valtioenemmistöiset osakeyhtiöt, joiden julkisten palveluiden tuottamisesta säädetään lailla. Palkeiden rahoitus muodostuu pääosin asiakaslaskutuksesta, joka perustuu omakustannushintaiseen palvelujen hinnoitteluun. Omakustannushinta sisältää palvelujen tuottamisesta ja kehittämisestä aiheutuneet kustannukset.

Valtion tieto- ja viestintätekniikkakeskus Valtori tuottaa valtion yhteisiä perustietotekniikka- ja tietojärjestelmäpalveluita. Näitä ovat esimerkiksi tietoliikenne-, käyttö-, työasema- ja viestintäpalvelut sekä näihin liittyvät infrastruktuuri- ja tukipalvelut.

Valtorin Turvallisuusverkkotoiminta (Tuve-toiminta) tuottaa valtion ylimmän johdon ja yhteiskunnan turvallisuuden kannalta tärkeiden viranomaisten ja muiden toimijoiden yhteistoiminnan edellyttämiä turvallisuusverkon palveluita, jotka täyttävät korkean varautumisen ja turvallisuuden vaatimukset.

Senaatti-kiinteistöt on liikelaitos, joka huolehtii valtion kiinteistövarallisuuden hallinnasta ja kehittämisestä sekä toimitilojen vuokraamisesta ja toimii työympäristö- ja toimitila-asiantuntijana pääosin valtioyhteisöön kuuluville yksiköille. Senaatti-kiinteistöt muodostaa liikelaitoskonsernin, johon kuuluu tytäryhtiöinä toimivia kiinteistöosakeyhtiöitä.

Toimialan yhteiskunnallisia vaikuttavuustavoitteita tukevat toiminnalliset tavoitteet

- Valtion rahoituspalvelut toimivat laadukkaasti kaikissa olosuhteissa
- Nykyaikaiset korvaus- ja muut kansalaispalvelut
- Hallinnon palveluja tuotetaan laadukkaasti ja kustannustehokkaasti yhtenäisillä prosesseilla ja digitaalisilla palvelu- ja tuotantoratkaisuilla varmistaen hyvä asiakaskokemus.

01. Valtiokonttorin toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 43 252 000 euroa.

Selvitysosa:

Toiminnallisen tuloksellisuuden tavoitteet

	2024 toteutuma	2025 tavoite	2026 tavoite
Tapaturmakorvausten käsittelyaika 80 %:ssa päätöksistä, pv	7	<12	<12
Kirjanpitoyksikköjen tiedot tilinpäätöksissä oikeita ja riittäviä, %	82	100	100
Asiakaskokemuksen keskiarvo (asteikko 1—5)	4,4	>4	>4
Kunta- ja hyvinvointialueetalouden raportoinnin tietojen käytettävyys annetussa aikataulussa vähintään, %	96	100	100
Henkilöstövoimavarojen hallinta ja kehittäminen			
Sairauspoissaolot, pv/htv	6,0	<7,0	<7,0

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)

	2024 toteutuma	2025 varsinainen talousarvio	2026 esitys
Bruttomenot	46 331	47 504	50 152
Bruttotulot	7 379	7 001	6 900
Nettomenot	38 953	40 502	43 252
Siirtyvät erät			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta	9 377		
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	6 491		

Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma (1 000 euroa)

	2024 toteutuma	2025 varsinainen talousarvio	2026 esitys
Maksullisen toiminnan tuotot			
— suoritteiden myyntituotot	6 958	5 880	6 400
— muut tuotot	11	82	150
Tuotot yhteensä	6 968	5 962	6 550
Maksullisen toiminnan kokonaiskustannukset			
— erilliskustannukset	2 968	2 764	3 011
— osuus yhteiskustannuksista	3 891	3 217	3 514
Kustannukset yhteensä	6 860	5 981	6 525
Kustannusvastaavuus (tuotot - kustannukset)	108	-19	25
Kustannusvastaavuus, %	102	100	100

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

EU:n elvytysrahaston seurannan ja valvonnan tehtävät	-100
Pandemrix-siirtoon varautuminen	470
Psykoterapiakeskus Vastaamon korvauskäsittelyn lisämenot	-570
Psykoterapiakeskus Vastaamon rikosasian korvauskäsittely	1 130
Valmiuslain uudistukseen valmistautuminen ja varautuminen	2 880
Valtionavustustoiminta (siirto momentille 28.70.01)	-200
Valtuusseurantajärjestelmän ja -prosessien uudistaminen	545
Velanhallinnan kehittäminen	-200
Palkkausten tarkistukset	677
Toimintamenosäästö (Lisätoimet 2024)	-408
Tuottavuustoimenpiteet (HO 2023)	-195
Yhteensä	4 029

Määräraha on osittain kehyksen ulkopuolinen.

2026 talousarvio	43 252 000
2025 talousarvio	39 223 000
2024 tilinpäätös	36 180 000

02. Keskitettyjen valuuttatilien kurssierot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 600 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Valtiokonttorin virastojen ja laitosten puolesta keskitetysti hoitamien valuuttatilien käytöstä aiheutuvien kurssierojen maksamiseen.

Selvitysosa: Valtiokonttori hankkii keskitetysti virastojen ja laitosten valuuttamääräisiin hankintoihin tarvittavat valuutat. Toimintamallilla tavoitellaan valuutanvaihdon prosessin tehostumisen sekä osaamisen ja skaalaetujen hyödyntämisen myötä huomattavia kustannussäästöjä valtiolla.

Momentille kirjataan keskitetysti hoidettujen valuuttamääräisten pankkitilien saldojen kurssierot. Kurssiero syntyy esimerkiksi silloin, kun hyödykkeen valuuttamääräinen hankintameno kirjataan kirjanpitoon suoriteperusteella käyttäen Euroopan keskuspankin edellisen päivän keskikurssia ja meno maksetaan valuutalla, joka on viety kirjanpitoon valuuttamääräisen tulon kertymispäivän arvolla tai jonka hankinta on viety kirjanpitoon valuuttaerästä maksetulla euromäärällä. Varainhoitovuoden aikana syntynyt kumulatiivinen kurssiero voi olla tilinpäätöksessä joko positiivinen, jolloin se tuottaa valtiolle tuloa, tai negatiivinen, jolloin se aiheuttaa valtiolle menoa, jota varten talousarviossa on osoitettava määräraha.

2026 talousarvio	600 000
2025 talousarvio	600 000
2024 tilinpäätös	783 660

03. Huoltovarmuuspankin palvelumaksu (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 1 700 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Huoltovarmuuspankin ylläpidosta aiheutuviin menoihin, valtion maksuliikepankkien toimintojen auditointeihin sekä muihin maksuliikepankkitoimintoihin liittyviin asiantuntijapalveluihin.

Selvitysosa: Huoltovarmuuspankki mahdollistaa valtion maksuliikkeen jatkumisen tilanteissa, joissa valtion 1. Pankki ja 2. Pankki eivät pystyisi tuottamaan maksuliikepalveluita valtiolle.

2026 talousarvio	1 700 000
2025 talousarvio	1 700 000
2024 tilinpäätös	1 598 854

07. Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 6 932 000 euroa.

Määrärahasta 6 300 000 euroa on varattu sellaisiin valtionhallintoa palvelevien talous- ja henkilöstöprosessien ja tietojärjestelmien kehittämisen, hankinnan ja toimeenpanon menoihin, jotka eivät sisälly maksullisen toiminnan kustannuksiin.

Selvitysosa: Määräraha mahdollistaa palvelukeskuksen hinnoittelukäytännön edellyttämän liikkumavaran. Määrärahalla kehitetään valtionhallintoa palvelevia talous- ja henkilöstöprosesseja sekä tietojärjestelmiä.

Toiminnallisen tuloksellisuuden tavoitteet

	2024 toteutuma	2025 tavoite	2026 tavoite
Asiakastyytyväisyys (1—5)	3,8	>3,8	>3,8
Ostolaskut, kpl/htv	24 660	>26 520	>27 050
Palkkalaskelmat, kpl/htv	13 365	>13 600	>13 900
Henkilöstövoimavarojen hallinta ja kehittäminen			
Sairauspoissaolot, pv/htv	8,0	<8,0	<8,0

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)

	2024 toteutuma	2025 varsinainen talousarvio	2026 esitys
Bruttomenot	65 357	72 786	71 834
Bruttotulot	65 543	68 829	64 037
Nettomenot	-187	3 957	7 797
Siirtyvät erät			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta	1 635		
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	5 753		

Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma (1 000 euroa)

	2024 toteutuma	2025 varsinainen talousarvio	2026 esitys
Maksullisen toiminnan tuotot, suoritteiden myyntituotot	65 383	68 032	65 717
Maksullisen toiminnan kokonaiskustannukset	64 641	68 829	66 670
Kustannusvastaavuus (tuotot - kustannukset)	742	-797	-1 497
Kustannusvastaavuus, %	101	99	98

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Maksullisen toiminnan ulkopuoliset kehittämiskustannukset (siirto momentille 28.70.01)	-2 460
Maksullisen toiminnan ulkopuoliset kehittämiskustannukset (siirto momentilta 28.70.01)	5 435
Yhteensä	2 975
2026 talousarvio	6 932 000
2025 talousarvio	3 957 000
2024 tilinpäätös	5 534 528

09. Valtion tieto- ja viestintätekniikkakeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 10 000 000 euroa.

Selvitysosa: Määräraha mahdollistaa palvelukeskuksen hinnoittelukäytännön edellyttämän liikkumavaran, min-
kä lisäksi määrärahaa voidaan käyttää palvelukehitykseen, valtiovarainministeriön virastolle osoittamiin selvityksiin
ja uusiin toimintoihin sekä vakiopalveluiden käyttöönottoihin. Palvelukeskuksen toiminnan tavoitteena on, että toi-
minnan kustannusvastaavuus toteutuu siirtomäärärahakauden aikana tulossopimuksen tavoitteiden mukaisesti.

Toiminnallisen tuloksellisuuden tavoitteet

	2024 toteutuma	2025 tavoite	2026 tavoite
Tuottavuusindeksi (suorite per työpanos)	105,5	>104	>105
Yksikköhintojen kehitys (vrt. 2023) (%)	100,0	<97,6	<96,9
Asiakkaan tyytyväisyys Valtorin palveluihin (pääkäyttä- jät ja yhteyshenkilöt), asteikko 1—5	3,9	3,6	3,7
Laajavaikutteisten häiriöiden määrä (kpl/kk)	3,0	<3,5	<3,3
Henkilöstövoimavarojen hallinta ja kehittäminen			
Sairauspoissaolot, pv/htv	7,5	<8,0	<8,0

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)

	2024 toteutuma	2025 varsinainen talousarvio	2026 esitys
Bruttomenot	480 112	461 254	450 216
Bruttotulot	480 880	456 254	440 216
Nettomenot	-768	5 000	10 000
Siirtyvät erät			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta	5 000		
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	5 000		

Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma (1 000 euroa)

	2024 toteutuma	2025 varsinainen talousarvio	2026 esitys
Maksullisen toiminnan tuotot	480 880	456 254	435 216
Toiminnan kokonaiskustannukset	480 112	461 254	440 216
Kustannusvastaavuus (tuotot - kustannukset)	-768	5 000	10 000
Kustannusvastaavuus, %	100,2	98,9	96,7

2026 talousarvio	10 000 000
2025 talousarvio	5 000 000
2024 tilinpäätös	4 235 071

(10.) Valtion tieto- ja viestintätekniikkakeskuksen investointimenot (siirtomääräraha 2 v)

2024 tilinpäätös 15 000 000

11. Verkkomaksaminen (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 500 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää verkkomaksamispalvelun Suomi.fi-maksut palvelun kehittämiseen, ylläpitoon ja jatkuvaan palvelutuotantoon, palveluntuottajien veloituksiin sekä palvelun hankinnasta, hallinnoinnista, käytöstä, käytön edistämisestä ja kehittämisestä aiheutuviin työ- ja muihin menoihin.

Selvitysosa: Suomi.fi-palvelun tavoitteena on, että toiminnan kustannusvastaavuus toteutuu siirtomäärärahakauden aikana. Määräraha tulee käytettäväksi vain, jos asiakasmaksutulot eivät yksittäisenä varainhoitovuonna riitä kattamaan toiminnasta aiheutuvia menoja.

2026 talousarvio	500 000
2025 talousarvio	500 000
2024 tilinpäätös	500 000

88. Senaatti-konsernin liikelaitokset

Momentille ei myönnetä määrärahaa.

1. Palvelu- ja muut toimintatavoitteet

Senaatti-konsernin liikelaitoksille asetetaan seuraavat palvelu- ja toimintatavoitteet:

Senaatti-kiinteistöt

- Senaatti-kiinteistöjen tehtävänä on tuottaa tilapalveluja ja niihin välittömästi liittyviä muita palveluja tukemaan sekä asiakkaidensa että valtion rakenteellisia ja toiminnallisia muutoksia.
- Varmistaa yhteiskuntavastuullinen toiminta huomioiden taloudelliset, ympäristöön liittyvät ja sosiaaliset näkökulmat. Edistää omalta osaltaan yhteiskunnan muutosta kohti hiilineutraalisuutta. Keskeisenä tavoitteena on varmistaa toimitilojen turvallisuus ja terveys käyttäjille.
- Varautuu omassa toiminnassaan poikkeusoloihin ja normaaliolojen häiriöihin sekä tukee asiakkaita toimitilojen varautumisen tason nostamisessa.
- Tuottaa ja ylläpitää valtion toimitiloihin liittyviä tietoja päätöksenteon ja seurannan tueksi.
- Toteuttaa valtiolle tarpeettoman omaisuuden myynnit avoimin ja syrjimättömin menettelyin.

Puolustuskiinteistöt

- Puolustuskiinteistöjen tehtävänä on tuottaa itse tai ostaa markkinoilta tilapalveluja ja niihin välittömästi liittyviä muita palveluja tukemaan Puolustusvoimien suorituskykyä kaikissa turvallisuustilanteissa annettujen valmiusvaatimusten mukaisesti.
- Edistää Puolustushallinnon rakenteellisia ja toiminnallisia muutoksia tehokkaan toimitilarakenteen aikaansaamiseksi.
- Tuottaa ja ylläpitää Puolustusvoimien toimitiloihin liittyviä tietoja päätöksenteon ja seurannan tueksi. Osana Senaatti-konsernia Puolustuskiinteistöt mahdollistaa valtion toimitilakannan keskitetyn ja tehokkaan johtamisen.

— Varmistaa yhteiskuntavastuullinen toiminta huomioiden järjestelmän kriisinsietokyky, huoltovarmuus ja energian omavaraisuus sekä taloudelliset, ympäristöön liittyvät ja sosiaaliset näkökulmat. Puolustuskiinteistöt tuottaa ympäristöpalveluita koko valtiokonsernille. Puolustuskiinteistöt edistää osana Senaatti-konsernia yhteiskunnan muutosta kohti hiilineutraalisuutta. Keskeisenä tavoitteena on varmistaa toimitilojen turvallisuus ja terveys käyttäjille.

2. Investoinnit

Senaatti-konsernin liikelaitosten investoinneista saa aiheutua sitoumuksia vuonna 2026 enintään 1,3 mrd. euroa.

Investoinnit kohdistuvat pääosin valtion tehtävien hoidon kannalta tarpeelliseen, sisäolosuhteita parantavaan, toimitilalehokkuutta kasvattavaan ja viranomaisten toimintaedellytykset turvaavaan rakentamiseen.

Investointien sitoumavaltuus ei sisällä maankäyttömaksuja eikä varainsiirtoveroja.

Senaatti-konsernin liikelaitokset saavat antaa vastavakuutta vaatimatta omavelkaisia takauksia tytäryhtiöiden lainoista yhteensä enintään 50 milj. euron arvosta.

3. Lainanotto

Senaatti-konsernin liikelaitokset oikeutetaan ottamaan vuoden 2026 aikana toimintansa rahoittamiseksi valtion liikelaitoksista annetun lain (1062/2010) 5 §:n 1 momentissa tarkoitettua lainaa nettomääräisesti enintään 450 milj. euroa.

Selvitysosa: Valtiovarainministeriö on huomioon ottaen palvelu- ja muut toimintatavoitteet asettanut alustavasti Senaatti-konsernin liikelaitosten yhteenlasketuksi vuokrauksen (sisältäen palvelut) tulostavoitteeksi 14 milj. euroa vuodelle 2026. Alustavan suunnitelman mukaan tulos jakaantuu liikelaitosten kesken seuraavasti: Senaatti-kiinteistöt 14 milj. euro (sisältää 3 milj. euroa Puolustuskiinteistöjen tuloutusta, joka on eliminoitu liikelaitoskonsernin tulokses- ta) ja Puolustuskiinteistöt 3 milj. euroa.

Vuonna 2026 Senaatti-konsernin liikelaitokset tulouttavat valtion talousarvioon yhteensä 26,4 milj. euroa vuoden 2025 voiton tuloutuksena. Lähinnä investointien rahoittamiseen tarvittavan lainanoton määrä on nettomääräisesti enintään 450 milj. euroa.

Senaatti-konsernin maksuvalmiuteen vaikuttaa merkittävästi kiinteistöjen realisoinneista saatava kassavirta. Kiinteistökaupoista syntyvän kassavirran toteutuminen riippuu kulloisesta markkinatilanteesta ja sisältää siten Senaatti-konsernin ulkopuolisia epävarmuustekijöitä.

Tunnuslukutaulukko

Milj. euroa	Senaatti-kiinteistöt		Puolustuskiinteistöt	
	2025 arvio	2026 TAE	2025 arvio	2026 TAE
Liikevaihto	644	651	379	410
— Suora vuokraus	499	515	311	330
— Edelleenvuokraus	112	103	12	20
— Palvelut	33	33	56	60
Liiketoiminnan muut tuotot	28	23	0	0
Vuokraustoiminnan käyttökate	236	245	117	127
— % liikevaihdosta	37	38	31	31
Poistot (sis. arvonalentumiset)	190	198	103	110
Liikevoitto, milj. euroa	62	57	14	17
— % liikevaihdosta	10	9	4	4
Tilikauden tulos, milj. euroa	34	24	3	3

Milj. euroa	Senaatti-kiinteistöt		Puolustuskiinteistöt	
	2025 arvio	2026 TAE	2025 arvio	2026 TAE
— % liikevaihdosta	5	4	1	1
Taseen loppusumma	5 715	6 041	1 771	2 111
Kiinteistöjen myynnin tulos	16	10	0	0
Tuloutus valtion talousarvioon	36	26	3	3
Sijoitetun pääoman tuotto, %	1,4	1,3	0,9	1,1
Oman pääoman tuotto, %, vuokraustoiminta, valtioasiakkaat	0,3	0,1	0,3	0,2
Omavaraisuusaste, %	51	48	51	46
Henkilöstömäärä	604	605	705	680

Liikelaitosta koskevat tulomomentit (milj. euroa)

Milj. euroa	2024 toteutuma	2025 ennakoitu	2026 arvio
Tuloutus tulomomenteille			
12.28.99 Takausmaksut	0,1	0,0	0,0
13.05.01 Voiton tuloutus	36,0	36,0	26,4
Yhteensä	36,1	36,0	26,4

2026 talousarvio	—
2025 talousarvio	—
2024 tilinpäätös	—

30. Tilastotoimi, taloudellinen tutkimus ja rekisterihallinto

Selvitysosa: **Tilastokeskus** kerää ja yhdistää tiedot tietovarannoiksi ja jalostaa niistä tilastoja ja tietotuotteita yhteiskunnallista päätöksentekoa varten ja asiakkaiden hyödyksi. Tilastokeskus kehittää tilastotoimea yhteistyössä muiden tilastoja tuottavien viranomaisten kanssa kotimaassa ja kansainvälisesti sekä edistää toiminnallaan tilasto- ja muun tiedon eettistä ja monipuolista hyödyntämistä yhteiskunnassa.

Valtion taloudellinen tutkimuskeskus (VATT) tekee julkisen talouden toiminnan tehostamista ja siihen liittyvää talouspoliittista päätöksentekoa palvelevaa tutkimus- ja selvitystyötä. Lisäksi VATT tekee kansantalouden pitkän aikavälin kehityksen tutkimusta ja tukee siten päätöksentekijöiden mahdollisuuksia edistää kestäviä politiikkatoimia.

Digi- ja väestötietovirasto (DVV) edistää yhteiskunnan digitalisaatiota, turvaa tietojen saatavuutta ja tarjoaa palveluja asiakkaiden elämäntapahtumiin. Digi- ja väestötietovirasto huolehtii yhteiskunnan perustana olevan väestötietojärjestelmän ylläpidosta ja yhteiskunnan digitalisaatiosta. Viraston tehtäviä ovat mm. siviilivihkimiset, nimen- ja osoitteenmuutokset, holhous- ja edunvalvonta-asiat, sähköisen identiteetin ratkaisujen kehittäminen sekä keskitettyjen sähköisen asioinnin tukipalvelujen kehittäminen ja ylläpito.

Toimialan yhteiskunnallisia vaikuttavuustavoitteita tukevat toiminnalliset tavoitteet

- Tilastot, tietoaineistot, tutkimukset ja palvelut ovat luotettavia ja relevantteja
- Tutkimustoiminta tukee päätöksentekoa, joka vastaa Suomen kansantalouden tärkeimpiin haasteisiin
- Kansalaisten ja yritysten asiointi julkishallinnon kanssa on entistä sujuvampaa ja asiakaslähtöisempää
- Digitaaliset palvelut lisäävät tietojen hyödyntämistä ja tehostavat julkishallinnon toimintaa

— Luottamus ja oikeusturva vahvistuvat yhteiskunnassa.

01. Tilastokeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 53 643 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

- 1) jäsenmaksujen maksamiseen
- 2) EU-jäsenyyteen liittyvien tilastohankkeiden rahoitukseen

Nettobudjetoinnissa otetaan tuloina huomioon:

- 1) maksullisen toiminnan tulot
- 2) EU:lta ja yhteishankkeista talousarvion ulkopuolisilta tahoilta saatavat tulot.

Selvitysosa:

Toiminnallisen tuloksellisuuden tavoitteet

	2024 toteutuma	2025 tavoite	2026 tavoite
Tilastot, joista julkaisuja vuoden aikana	137	125	125
Oikea-aikaisten julkistusten osuus, %	96	>96	>92
Virheettömien julkistusten osuus, %	91	>93	>90
Tutkijapalveluiden käyttäjätunnusten määrä vuoden lopussa, kpl	1 507	1 400	1 300
Verkossa vastanneiden osuus vastanneista henkilötiedonkeruissa, %	57	>60	>63
Henkilöstövoimavarojen hallinta ja kehittäminen			
Sairauspoissaolot, pv/htv	7,1	<9	<9

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)

	2024 toteutuma	2025 varsinainen talousarvio	2026 esitys
Bruttomenot	67 007	66 212	67 243
Bruttotulot	12 287	12 700	13 600
Nettomenot	54 720	53 512	53 643
Siirtyvät erät			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta	12 175		
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	10 796		

Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma (1 000 euroa) - Julkisoikeudelliset suoritteet

	2024 toteutuma	2025 varsinainen talousarvio	2026 esitys
Maksullisen toiminnan tuotot, suoritteiden myyntituotot	693	700	340
Maksullisen toiminnan kokonaiskustannukset			
— erilliskustannukset	281	350	150
— osuus yhteiskustannuksista	587	400	190
Kustannukset yhteensä	868	750	340
Kustannusvastaavuus (tuotot - kustannukset)	-175	-50	0
Kustannusvastaavuus, %	80	93	100

Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma (1 000 euroa) - Muut suoritteet

	2024 toteutuma	2025 varsinainen talousarvio	2026 esitys
Maksullisen toiminnan tuotot, suoritteiden myyntituotot	9 877	10 260	10 000
Maksullisen toiminnan kokonaiskustannukset			
— erilliskustannukset	4 881	5 600	4 900
— osuus yhteiskustannuksista	5 649	6 100	5 700
Kustannukset yhteensä	10 530	11 700	10 600
Kustannusvastaavuus (tuotot - kustannukset)	-653	-1 440	-600
Kustannusvastaavuus, %	94	88	94

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

SISU-mikrosimulointimallin uudistaminen	500
Stokastisen väestöennusteen kehittäminen	230
Tutkijapalveluiden maksullisen toiminnan hintatuki (siirto momentille 28.30.05)	-900
Palkkausten tarkistukset	1 213
Toimintamenoäästö (Lisätoimet 2024)	-612
Tuottavuustoimenpiteet (HO 2023)	-300
Yhteensä	131

2026 talousarvio	53 643 000
2025 talousarvio	53 512 000
2024 tilinpäätös	54 720 000

02. Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 6 565 000 euroa.

Määrärahasta saa käyttää enintään 370 000 euroa talouspolitiikan arviointineuvoston toimintamenojen sekä selvitys- ja tutkimustoiminnasta aiheutuvien menojen maksamiseen.

Selvitysosa: Valtion taloudellinen tutkimuskeskus tekee päätöksentekoa palvelevaa taloustieteellistä tutkimusta ja talouspoliittista analyysia Suomen kansantalouden ja talouspolitiikan päätösten kannalta tärkeitä aiheista. VATT:n osana toimii Datahuone, joka tekee taloudellista päätöksentekoa tukevia selvityksiä.

Määrärahasta käytetään arviolta 4 milj. euroa tutkimus- ja kehittämistoimintaan.

Valtiovarainministeriö asettaa Valtion taloudelliselle tutkimuskeskukselle seuraavat alustavat tulostavoitteet vuodelle 2026:

- Toiminnallisen tuloksellisuuden tavoitteet**
- tutkimuksia julkaistaan vähintään nykyinen määrä Suomen talouden kannalta olennaisista rakenteellisista kysymyksistä ja julkaisutoiminnan laatupainotetun indeksin arvo on vähintään 88
 - menestyminen tutkimusrahoituksen hankinnassa siten, että VATT pystyy jatkossakin keskittymään tutkimuksessa Suomen talouden kannalta olennaisiin rakenteellisiin kysymyksiin ja ulkoista tutkimusrahoitusta saadaan 1,5—2,0 milj. euroa
 - tutkijoiden asiantuntijatyö ja Datahuoneen (yhteistyössä muiden Datahuonetoimijoiden kanssa) tekemät selvitykset palvelevat hyvin ministeriöitä ja valtioneuvoston päätöksentekoa

Henkilöstövoimavarojen hallinta ja kehittäminen

	2024 toteutuma	2025 tavoite	2026 tavoite
Sairauspoissaolot, pv/htv	4,6	<5,0	<5,0

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)

	2024 toteutuma	2025 varsinainen talousarvio	2026 esitys
Bruttomenot	6 669	7 240	8 565
Bruttotulot	2 407	2 000	2 000
Nettomenot	4 262	5 240	6 565
Siirtyvät erät			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta	2 161		
— siirtyy seuraavalle vuodelle	2 888		

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Sote-uudistuksen rahoitusjärjestelmän kestävyysarviointi (T&K)	1 000
Talouspolitiikan arviointineuvoston lisämenot	60
Tutkimuslaitosten post doc -ohjelma	300
Palkkausten tarkistukset	101
Toimintamenosäästö (Lisätoimet 2024)	-83
Yhteensä	1 378

2026 talousarvio	6 565 000
2025 talousarvio	5 187 000
2024 tilinpäätös	4 989 000

03. Digi- ja väestötietoviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 70 600 000 euroa.

*Selvitysosa:***Toiminnallisen tuloksellisuuden tavoitteet**

	2024 toteutuma	2025 tavoite	2026 tavoite
Asiakastyytyväisyys, asteikko 1—5	4,4	>4,0	>4,0
VTJ-tietopalvelu-rajapinnasta luovutetut tietoyksiköt, milj. kpl	292	300	300
Holhoustoimen lupa-asioden keskimääräinen käsittelyaika, pv	18,4	<40	<40
Suomi.fi-digitaaliset viestit, lähetetyt, milj. kpl	18,2	19,5	22
Henkilöstövoimavarojen hallinta ja kehittäminen			
Sairauspoissaolot, pv/htv	7,3	<8,0	<7,5

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)

	2024 toteutuma	2025 varsinainen talousarvio	2026 esitys
Bruttomenot	112 037	111 078	123 100
Bruttotulot	51 859	52 360	52 500
Nettomenot	60 178	58 718	70 600
Siirtyvät erät			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta	6 693		
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	10 429		

Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma (1 000 euroa)

	2024 toteutuma	2025 varsinainen talousarvio	2026 esitys
<i>Julkisoikeudelliset suoritteet</i>			
Maksullisen toiminnan tuotot , suoritteiden myyntituotot	31 415	31 220	31 300
Maksullisen toiminnan kokonaiskustannukset	40 685	38 000	38 900
Kustannusvastaavuus (tuotot - kustannukset)	-9 270	-6 780	-7 600
Kustannusvastaavuus, %	77	80	80
<i>Liiketaloudelliset suoritteet</i>			
Maksullisen toiminnan tuotot , suoritteiden myyntituotot	19 256	20 482	20 600
Maksullisen toiminnan kokonaiskustannukset	12 620	11 400	11 450
Kustannusvastaavuus (tuotot - kustannukset)	6 636	9 082	9 150
Kustannusvastaavuus, %	153	180	180

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Ahvenanmaan valtionviraston asiointijärjestelmän jatkuvat menot	85
Edesmenneen omaisen asioiden vaivaton hoito (siirto momentille 28.70.01)	-700
Oikeusturvaohjelma (v. 2025 rahoitus) (siirto momentille 28.70.01)	-2 200
Suomi.fi -palvelujen tuki sote-sektorille	-2 000
Viranomaisposti yksityisiin digipostipalveluihin	6 900
Väestötietojärjestelmän kehittämishanke	10 000
Palkkausten tarkistukset	855
Toimintamenosäästö (Lisätoimet 2024)	-761
Tuottavuustoimenpiteet (HO 2023)	-297

Yhteensä	11 882
-----------------	---------------

2026 talousarvio	70 600 000
2025 talousarvio	58 718 000
2024 tilinpäätös	63 914 000

04. Sähköinen tunnistautuminen (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 7 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää julkisen hallinnon palveluiden edellyttämän vahvan tunnistautumisen kustannuksiin.

Selvitysosa:

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Yhteensä	0
-----------------	----------

2026 talousarvio	7 000 000
2025 talousarvio	7 000 000
2024 tilinpäätös	6 701 114

05. Rekisteriaineistojen tutkijakäytön tuki (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 3 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää tutkijapalvelujen rekisteriaineistojen kustannusten tukemiseen.

Selvitysosa: Määrärahaa käytetään tutkijapalveluiden rekisteriaineistojen kustannusten tukemiseen. Tuen avulla tutkijoiden kustannukset tilastoaineistojen käytössä voidaan pitää kohtuullisina.

2026 talousarvio	3 000 000
------------------	-----------

40. Valtion luvat, valvonta ja palvelurakenteet

Selvitysosa: Hallitus esittää eduskunnalle valtion aluehallinnon uudistamista siten, että uuden perustettavan valtakunnallisen Lupa- ja valvontaviraston tehtäviin kuuluisivat aluehallintovirastojen ja Sosiaali- ja terveysalan lupa-

ja valvontaviraston tehtävät sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö- ja luonnonvarat -vastuualueelle kuuluvia tehtäviä. Uudistuksen tavoitteet ovat hallituksen esityksen mukaisesti seuraavat:

— Kansalaisten, yritysten ja muiden viraston asiakkaisiin kuuluvien toimijoiden näkökulmasta uudistuksen pidemmän aikavälin tavoitteena on tuottaa palveluja vaikuttavammin, yhdenvertaisemmin, tehokkaammin, laadukkaammin ja saavutettavammin.

— Koko yhteiskunnan ja kansantalouden näkökulmista tavoitteena on edistää investointeja käyttäjälähtöisten lupaprosessien, keskitettyjen ja digitaalisten asiointipalvelujen sekä resurssien ja osaamisen tehokkaamman hyödyntämisen avulla.

— Hallinnon rakenteen, toimivuuden ja sisäisen tehokkuuden näkökulmista tavoitteena on, että virasto aloittaa toimintansa viimeistään vuoden 2026 alusta ja muutosvaihe ei vaaranna käynnissä olevia prosesseja.

01. Aluehallintoviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 0 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

- 1) hankkeisiin, joihin saadaan EU-rahoitusta
- 2) eräiden terveyden- ja sairaanhoidon tehtävien hallinnosta Ahvenanmaan maakunnassa annetussa asetuksessa (1179/2009) määritellyistä tehtävistä aiheutuvien kustannusten korvaamiseen Ahvenanmaan maakunnan hallitukselle
- 3) viraston toimintaan liittyvien kansainvälisten jäsenmaksujen ja maksuosuuksien maksamiseen.

Selvitysosa: Aluehallintovirastojen talousarvio perustuu osittaiseen nettobudjettiin. Alkoholivalvonnan vuosimaksut on budjetoitu momentille 11.19.09.

Toiminnallisen tuloksellisuuden tavoitteet

	2024 toteutuma	2025 tavoite	2026 tavoite
Uutta toimintaa ja toiminnan muutoksia koskevat YSL:n mukaiset lupa-asiat, mediaanikäsitteleyaika, kuukautta hakemuksen vireille tulosta päätöksenantoon	7,1	<10,0	-
Yli vuoden vireillä olleiden kanteluiden osuus, % kaikista kanteluista	9,2 %	0 %	-
Todettujen tai epäiltyjen eläintautitapausten edellyttämistä hallintopäätöksistä ja selvityksistä yhden viikon kuluessa tehtyjen osuus, %	Toteutunut	100	-
Lupasuoritteiden kustannukset/lupasuorite, kolmen vuoden keskiarvon muutos	Toteutunut osittain	<0	-
Lupasuoritteiden kpl/htv, kolmen vuoden keskiarvon muutos	Toteutunut	>0	-
Ympäristönsuojelulain ja vesilain mukaisten lupien maksullisen toiminnan kustannusvas- taavuus, %	48,6 %	60 %	-
Henkilöstövoimavarojen hallinta ja kehittäminen			
Työtyytyväisyysindeksi, 1—5	3,75	>3,8	-
Sairauspoissaolot, pv/htv	7,3	<8,5	-

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)

	2024 toteutuma	2025 varsinainen talousarvio	2026 esitys
Bruttomenot	83 496	84 217	0
Bruttotulot	14 259	17 335	0
Nettomenot	69 237	68 882	0
Siirtyvät erät			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta	12 027		
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	11 828		

Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma (1 000 euroa)

	2024 toteutuma	2025 varsinainen talousarvio	2026 esitys
<i>Julkisoikeudelliset suoritteet</i>			
Maksullisen toiminnan tuotot	14 201	16 635	0
Maksullisen toiminnan kokonaiskustannukset	20 925	23 158	0
Kustannusvastaavuus (tuotot - kustannukset)	-6 724	-6 523	0
Kustannusvastaavuus, %	67,9	72	0
<i>Liiketaloudelliset suoritteet</i>			
Maksullisen toiminnan tuotot	16	30	0
Maksullisen toiminnan kokonaiskustannukset	29	30	0
Kustannusvastaavuus (tuotot - kustannukset)	-13	-	-
Kustannusvastaavuus, %	55	100	0

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Hoitotakuu (Lisätoimet 2024)	600
Lupamenettelyn sujuvoittaminen	-500
Määrärahasiirron peruminen (siirto momentilta 29.01.02)	500
Valtion aluehallinnon uudistus (siirto momentille 26.01.01)	-219
Valtion aluehallinnon uudistus (siirto momentille 28.40.04)	-58 494
Valtion aluehallinnon uudistus (siirto momentille 28.40.05)	-1 263
Valtion aluehallinnon uudistus (siirto momentille 30.20.01)	-5 423
Valtion aluehallinnon uudistus (siirto momentille 32.01.06)	-682
Toimintamenoäästö (Lisätoimet 2024)	-784
Tuottavuustoimenpiteet (HO 2023)	-391
Tasomuutos	35
Yhteensä	-66 621

2026 talousarvio	—
2025 talousarvio	66 621 000
2024 tilinpäätös	71 143 000

03. Palvelurakenteiden ja valtion hallintorakenteiden kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 216 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) valtion palveluiden saatavuuden ja toimintojen sijoittamisen suunnittelun ja koordinaation kehittämiseen
- 2) valtion keskus-, alue- ja paikallishallinnon hallintorakenteiden kehittämiseen
- 3) viranomaisten yhteisten asiakaspalvelumuotojen kehittämiseen ja yhteispalvelun hallinnointiin
- 4) julkisen hallinnon yhteisen asiakaspalvelun järjestämisestä kunnille koituvien kulujen korvaamiseen
- 5) julkisen hallinnon yhteisen asiakaspalvelun käyttöön tarkoitettujen ICT-järjestelmien hankintaan ja ylläpitoon
- 6) ohjausjärjestelmien kehittämiseen
- 7) hallitusohjelman mukaisen uuden monialaisen ja valtakunnallisen lupa-, ohjaus- ja valvontatehtäviä kokoavan viraston toimeenpanosta aiheutuvien kulujen maksamiseen
- 8) enintään kuutta henkilötyövuotta vastaavan määräaikaisten ja vakinaisen henkilöstön palkkausmenoihin.

Selvitysosa:

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Valtakunnallisen monialaisen viraston perustaminen (REPowerEU luvitus, v. 2025 rahoitus)	-1 000
Yhteensä	-1 000

2026 talousarvio	216 000
2025 talousarvio	1 216 000
2024 tilinpäätös	2 016 000

04. Lupa- ja valvontaviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 127 084 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

- 1) hankkeisiin, joihin saadaan EU-rahoitusta
- 2) viraston toimintaan liittyvien kansainvälisten jäsenmaksujen ja maksuosuuksien maksamiseen

Selvitysosa: Lupa- ja valvontaviraston talousarvio perustuu osittaiseen nettobudjetointiin. Alkoholilain (1102/2017) ja tupakkalain (549/2016) mukaiset valvontamaksut on budjetoitu momentille 11.19.13.

Määrärahasta on varattu 2 800 000 euroa lupamenettelyjen ja viranomaisuudistusten voimavaroihin (REPowerEU) osana elpymis- ja palautumissuunnitelmaa.

Toiminnallisen tuloksellisuuden tavoitteet2026
tavoite**Viraston yhteiset tavoitteet**

Toiminta käynnistyy häiriöttä ja sujuvasti uudistuksen tavoitteita toteuttaen

Lupa- ja valvontaprosessit sekä toimintatavat ja ratkaisut ovat valtakunnallisesti yhtenäisiä

Palvelut toimivat asiakaslähtöisesti ja laadukkaasti

Asiakkaita palvellaan yhden luukun periaatteella

Osastokohtaiset tavoitteet

Vihreä siirtymä ja investointihankkeet etenevät sujuvasti

Väestön hyvinvointi ja yhdenvertaisuus turvataan kaikissa tilanteissa

Lasten ja oppilaiden oikeusturva paranee ja on yhdenvertaista

Varautumisen alueellinen yhteistyö edistää kokonaisturvallisuutta

Henkilöstövoimavarojen hallinta ja kehittäminen

Sairauspoissaolot, pv /htv 9

Työtyytyväisyysindeksi (0-4) 3

Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma (1 000 euroa)

	2026 esitys
Julkisoikeudelliset suoritteet	
Maksullisen toiminnan tuotot	
— suoritteiden myyntituotot	26 830
— muut tuotot	0
Tuotot yhteensä	26 830
— tästä toimintamenomomentille nettouttamattomat tuotot	0
Tuotot yhteensä	26 830
Maksullisen toiminnan kokonaiskustannukset	34 168
Kustannusvastaavuus (tuotot - kustannukset)	-7 338
Kustannusvastaavuus, %	79

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)

	2026 esitys
Bruttomenot	153 994
Bruttotulot	26 910
Nettomenot	127 084

Määräraha on osittain kehyksen ulkopuolinen.

2026 talousarvio 127 084 000

05. Ahvenanmaan valtionviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 1 293 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

- 1) hankkeisiin, joihin saadaan EU-rahoitusta
- 2) eräiden terveyden- ja sairaanhoidon tehtävien hallinnosta Ahvenanmaan maakunnassa annetussa asetuksessa (1179/2009) määritellyistä tehtävistä aiheutuvien kustannusten korvaamiseen Ahvenanmaan maakunnan hallitukselle
- 3) viraston toimintaan liittyvien kansainvälisten jäsenmaksujen ja maksuosuuksien maksamiseen.

Selvitysosa: Ahvenanmaan valtionviraston talousarvio perustuu osittaiseen nettobudjetointiin. Alkoholivalvonnan vuosimaksut on budjetoitu momentille 11.19.09.

Toiminnan tuloksellisuuden tavoitteet

	2024 toteuma	2025 tavoite	2026 tavoite
Keskimääräinen käsittelyaika, kuukautta	2	2	2
Kantelujen/oikaisuvaatimusten käsittelyaika, kuukautta	1-3	1-3	1-3
Ahvenanmaan valtuuskunta: lausunnot annetaan, kuukautta	2	1	1
Alkoholihallinto: alkoholivalvonnan myyntipisteiden valvonnat, vähintään	45	20	20
Liikennehallinto: alusrekisteriasioden käsittelyaika, päivää	2	10	10
Ajoneuvoveronkanto: ajoneuvoverolippu lähetetään, päivässä	7	7	7
EU-direktiivien maatalousvalvonta, päivää	7	7	7
Maatalousvalvonta: pöytäkirja toimitetaan maataloustuottajalle, päivässä	10	10	10
Henkilöstövoimavarojen hallinta ja kehittäminen			
Sairauspoissaolot, pv/htv	18,86	7	8,5
Työtyytyväisyysindeksi	3,54	-	3,8
Henkilötyövuodet	15,22	15,5	14,5

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)

	2026 esitys
Bruttomenot	1 435
Bruttotulot	142
Nettomenot	1 293

2026 talousarvio

1 293 000

50. Eläkkeet ja korvaukset

Selvitysosa: Valtion eläketurvan piirissä olevat eläkkeet myöntää ja maksaa Keva niille eläkkeen saajille, jotka ovat viimeksi olleet pääasiallisesti valtion eläketurvan piirissä (viimeisen eläkelaitoksen periaate). Valtio siirtää Kevalle katteen eläkkeiden maksamiseksi ja toteutunut eläkemeno kirjataan momentille 28.50.15.

Keva laatii valtion eläkemenoennusteet lyhyen tähtäimen ennustemallilla. Malli antaa tulokseksi viiden vuoden ennusteen, jota käytetään talousarvioesityksen laadinnassa. Valtion eläketurvan piiriin kuuluville myönnettyjen kuntoutusetuuksien menovaraus arvioidaan erikseen. Samoin erikseen arvioidaan kuinka paljon momentilta 28.50.15 suoritetaan korvauksia Kevalle perustuen ennen 1.1.1987 tapahtuneisiin toimintojen siirtoihin valtiolta kunnille.

Momentilta 28.50.16 suoritetaan korvauksia valtion laitosten (Televa, Valtion polttoainetehdas, Vammaskosken tehdas, Lapuan patruunatehdas) yhtiöittämisiin liittyen, jolloin ns. vanhoina työntekijöinä yhtiöiden palvelukseen siirtyneille henkilöille säilytettiin valtion eläkelain tasoinen eläketurva ja eläkeoikeuksien siirrot valtion työeläkejärjestelmästä Euroopan yhteisöjen vastaavaan järjestelmään.

15. Eläkkeet (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 5 665 322 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää julkisten alojen eläkelain (81/2016) ja siihen liittyvän lainsäädännön mukaisten

1) eläkkeiden, perhe-eläkkeiden, kuntoutustukien ja muiden kuntoutusetuuksien (ml. mahdolliset arvonlisäverot) ja niiden lisien

2) viivästyskorotusten

3) mahdollisten oikeudenkäyntikulujen

4) viimeisen eläkelaitoksen periaatteesta johtuvien ennakkomenojen

5) viimeisen eläkelaitoksen periaatteesta johtuvien selvittelyerien

maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan maksuperusteisena.

Selvitysosa: Määräraha on laskettu vuodelle 2026 arvioidussa TyEL-indeksitasossa (3114).

Momentin suuruinen määrä siirretään katteeksi Kevalle momentilla rahoitettavien eläkkeiden maksamista tai korvaamista varten.

Määrärahan arvioitu käyttö (euroa)

Valtion, kunnan, seurakunnan, yksityisen palveluksen perusteella myönnetty eläkkeet, kuntoutustuet ja perhe-eläkkeet sekä valtionapulaitosten, liikelaitosten ja liiketoimintaa harjoittavien valtion virastojen ja laitosten vastaavat eläkkeet	5 648 515 000
Kansanedustajien eläkkeet ja perhe-eläkkeet	14 650 000
Valtion eläketurvan piiriin kuuluville henkilöille myönnetty kuntoutusetuudet	2 160 000
Yhteensä	5 665 322 000

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Muut eläkemenoon vaikuttavat muutokset	-10 389
Muutos eläkemenoenusteesta (indeksitaso 3114)	67 438
Yhteensä	57 049

2026 talousarvio	5 665 322 000
2025 talousarvio	5 608 273 000
2024 tilinpäätös	5 548 522 934

16. Ylimääräiset eläkkeet ja muut eläkemenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 2 841 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) korvausten maksamiseen Nokia Oyj:lle, Vapo Oy:lle, Vammas Oy:lle ja Lapua Oy:lle siitä valtion eläkelain tasaisen eläketurvan säilyttämisestä syntyvästä lisärasituksesta, joka näille yhtiöille aiheutuu 31.8.1976 Televan, 31.12.1983 Valtion polttoainekeskuksen, 31.12.1990 Vammaskosken tehtaan ja Lapuan patruunatehtaan palveluksessa olleen henkilöstön siirrosta yhtiöiden palvelukseen

2) korvausten maksamiseen yrityskauppojen tai vastaavien yritysten omistuspohjan uudelleenjärjestelyjen yhteydessä tai konsernin sisällä yhtiöstä toiseen vanhana työntekijänä ennen 1.1.1994 siirretyn henkilön työnantajalle sekä Patria Vammas Oy:n tai Patria Lapua Oy:n palveluksesta yrityskauppojen, liikkeen luovutuksen tai vastaavien uudelleenjärjestelyjen yhteydessä vanhana työntekijänä siirretyn henkilön työnantajalle, jolloin vanhana työntekijänä tarkoitetaan 31.12.1990 Vammaskosken tehtaan tai Lapuan patruunatehtaan palveluksesta Vammas Oy:n tai Patruunatehdas Lapua Oy:n palvelukseen ja myöhemmin Patria-konserniin siirtyneitä henkilöitä

3) eläkeoikeuden siirtämisestä Suomen työeläkejärjestelmän ja Euroopan yhteisöjen eläkejärjestelmän välillä suoritettuihin eläkeoikeuksien pääoma-arvojen siirtoihin valtion eläkejärjestelmästä asiaa koskevan lain (165/1999) mukaisesti

4) ylimääräisten eläkkeiden maksamiseen voimassa olevien valtioneuvoston päätösten mukaisesti sekä aiemmin myönnettyjen ylimääräisten eläkkeiden maksamiseen

5) enintään 9 000 euroa eduskunnan kansliatoimikunnan myöntämien ylimääräisten eläkkeiden maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan maksuperusteisena.

Selvitysosa: Määräraha on laskettu vuodelle 2026 arvioidussa TyEL-indeksitasossa (3114).

Momentin suuruinen määrä siirretään katteeksi Kevalle momentilla rahoitettavien eläkkeiden maksamista tai korvaamista varten.

Määrärahan arvioitu käyttö (euroa)

Korvaus Nokia Oyj:lle	10 000
Korvaus Vapo Oy:lle	140 000
Korvaus Vammass Oy:lle	11 000
Korvaus Lapua Oy:lle	150 000
Muut korvaukset	10 000
Eläkeoikeuksien pääoma-arvojen siirrot Euroopan yhteisöjen eläkejärjestelmiin	1 510 000
Ylimääräiset eläkkeet	1 001 000
Eduskunnan kansliatoimikunnan ylimääräiset eläkkeet (enintään)	9 000
Yhteensä	2 841 000

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Muut eläkemenoon vaikuttavat muutokset	17
Muutos eläkemenoenusteessa (indeksitaso 3114)	34
Yhteensä	51

2026 talousarvio	2 841 000
2025 talousarvio	2 790 000
2024 tilinpäätös	1 659 857

50. Vahingonkorvaukset (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 41 160 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) tapaturmakorvauksiin
- 2) liikennevahinkokorvauksiin
- 3) ryhmähenkivakuutusta vastaavaan etuun
- 4) valtion henkilöstölle aiheutuvien eräiden kustannusten ja vahinkojen korvauksiin
- 5) raideliikennevastuulain mukaisiin korvauksiin
- 6) oikeudenkäynnin viivästymisen hyvittämisestä annetun lain nojalla aiheutuvien hyvitysten maksamiseen
- 7) vahingonkorvauksen maksamiseen sovellettaessa valtion vahingonkorvaustoiminnasta annettua lakia
- 8) tapaturma- ja liikennevahinkojen korvauksiin liittyviin asiantuntijapalkkioihin
- 9) oikeudenkäyntikuluihin, jotka johtuvat valtion vahingonkorvaustoiminnasta annettuun lakiin tai liikennevakuutuslakiin perustuvan korvausasian hoitamisesta
- 10) valtioneuvoston erikseen päättäessä luonnonkatastrofien johdosta katastrofialueilla tehdyistä pelastus- ja evakuoitotoimista, evakuoitilennnoista ja annetusta sairaanhoidosta sekä surmansa saaneiden kotimaahan kuljettamisesta aiheutuvien kustannusten korvaamiseen
- 11) matkavahinkojen korvaamiseen.

Määräraha budjetoidaan maksuperusteisena.

Selvitysosa: Määräraha perustuu seuraaviin säädöksiin:

Tapaturmakorvaukset: työtapaturma- ja ammattitautilaki (459/2015), julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain (1295/2002) 6 luvun 14 §, laki julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta (916/2012), laki sotilastapaturman ja palvelussairaudesta korvaamisesta (1521/2016), laki tapaturman ja palvelussairaudesta korvaamisesta kriisinhallintatehtävässä (1522/2016), sotilastapaturmalaki (1211/1990), valtion eläkelain (1295/2006) 26 §, käräjäoikeuslaki (581/1993), laki valtion henkilöstölle etätyöstä johtuvissa olosuhteissa sattuneiden tapaturmien korvaamisesta (1012/2022) sekä tapaturmakorvausjärjestelmään liittyvä muu lainsäädäntö

Liikennevahinkokorvaukset: liikennevakuutuslaki (460/2016) ja liikennevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annettu laki (626/1991)

Valtion henkilöstölle aiheutuvien eräiden kustannusten ja vahinkojen korvaukset: eräistä oikeudenkäynneistä valtion palveluksessa oleville aiheutuvien kustannusten korvaamisesta annettu laki (269/1974) ja valtion virantoimituksesta tai työtehtävästä aiheutuneiden eräiden vahinkojen korvaamisesta annettu laki (794/1980)

Raideliikennevastuulaki (113/1999)

Laki oikeudenkäynnin viivästymisen hyvittämisestä (362/2009)

Laki valtion vahingonkorvaustoiminnasta (978/2014)

Riistavahinkolaki (105/2009)

Laki yhdyskuntaseuraamusten täytäntöönpanosta (400/2015)

Laki taisteluvälineiden siviilihenkilöille aiheuttamien tapaturmien korvaamisesta (1213/1990)

Laki valtion virkamatkoilla sattuneiden vahinkojen korvaamisesta (530/2017)

Asetus valtion palveluksessa olleen henkilön kuoltua suoritettavan taloudellisen tuen myöntämisestä ja maksamisesta (1044/1976)

Laki kansanedustajana toimineen henkilön kuoltua suoritettavasta ryhmähenkivakuutusta vastaavasta edusta (895/1979)

Laki asevelvollisen kuoltua suoritettavasta taloudellisesta tuesta (1309/1994).

Määrärahan arvioitu käyttö (euroa)

Tapaturmakorvaukset	33 400 000
Liikennevahinkokorvaukset	2 300 000
Ryhmähenkivakuutusta vastaavan edun korvaukset	1 300 000
Valtion henkilöstölle aiheutuvien eräiden kustannusten ja vahinkojen korvaukset	150 000
Raideliikennevastuulain mukaiset korvaukset	80 000
Lapuan patruunatehtaan onnettomuuden tapaturmakorvaukset	80 000
Oikeudenkäynnin viivästysshyvytykset	450 000
Valtion vastuuseen perustuvat vahingonkorvaukset	1 400 000

Matkavahingot	2 000 000
Yhteensä	41 160 000

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Tarkentunut arvio	570
Yhteensä	570

2026 talousarvio	41 160 000
2025 talousarvio	40 590 000
2024 tilinpäätös	38 908 371

63. Muiden eläkelaitosten vastattavaksi kuuluvat eläkemenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 397 035 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) julkisten alojen eläkelain (81/2016) nojalla viimeisen eläkelaitoksen periaatteesta johtuvien, valtion toisten eläkelaitosten puolesta myöntämien eläkkeiden maksamiseen

2) niiden valtion eläkkeisiin sisältyvien määrien maksamiseen, joista Keva eräiden omistajanvaihdoistilanteiden johdosta suorittaa korvauksen VILMA-kustannustenjaon yhteydessä.

Määräraha budjetoidaan maksuperusteisena.

Selvitysosa: Määräraha on laskettu vuodelle 2026 arvioidussa TyEL-indeksitasossa (3114).

Vastaavat tulot on budjetoitu momentille 12.28.51.

Momentin suuruinen määrä siirretään katteeksi Kevalle momentilla rahoitettavien eläkkeiden maksamista varten.

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Muut eläkemenoon vaikuttavat muutokset	18 423
Muutos eläkemenoennusteessa (indeksitaso 3114)	4 499
Yhteensä	22 922

Määräraha on kehyksen ulkopuolinen.

2026 talousarvio	397 035 000
2025 talousarvio	374 113 000
2024 tilinpäätös	354 031 603

95. Muiden eläkelaitosten valtion puolesta maksamien eläkemenojen ja valtiolle maksamien ennakoiden korkomenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 22 522 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää muiden eläkelaitosten valtion puolesta maksamien eläkemenojen korkoihin sekä muiden eläkelaitosten valtiolle maksamien ennakoiden korkoihin.

Määräraha budjetoidaan maksuperusteisena.

Selvitysosa: Valtio maksaa korkoa VILMA-kustannustenjakoon muiden eläkelaitosten maksamista valtion eläkelain mukaisista eläkkeistä sekä saaduista kustannustenjaon ennakoista. Korkokantana käytetään TyEL:n 179 §:n 4 momentissa tarkoitettujen perusteiden mukaista vakuutusmaksukorkoa.

Momentille kirjataan myös mahdollinen valtioneuvoston asetuksen (284/2017) 1 §:n 3 momentissa tarkoitettu korkomeno.

Vastaavat tulot on budjetoitu momentille 13.01.09.

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Muut korkomenoon vaikuttavat muutokset	904
Vakuutusmaksukorko-oletusten muutos	-10 016
Yhteensä	-9 112

Määräraha on kehyksen ulkopuolinen.

2026 talousarvio	22 522 000
2025 talousarvio	31 634 000
2024 tilinpäätös	33 482 334

60. Valtionhallinnon yhteiset henkilöstömenot

Selvitysosa: Luku sisältää keskitetysti koko valtionhallinnon puolesta budjetoituja henkilöstömenoja.

02. Erikseen budjetoidut henkilöstömenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 500 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) välttämättömän lisähenkilökunnan palkkausten tai valtion virkamieslain (750/1994) 9 b §:n 1 momentin soveltamisen kustannuksiin sellaisissa tapauksissa, joissa määrärahatarve ei ole ollut tiedossa talousarvioesitystä laadittaessa
- 2) valtiovarainministeriön tekemistä päätöksistä virkasuhteen ehtoja tai virkasuhteen päättymisestä johtuvia korvauksia koskevien menojen maksamiseen
- 3) viraston tuotannollisten tai taloudellisten syiden mukaisissa sopeutustilanteissa maksettujen irtisanoutumiskorvausten jälkikäteiseen korvaamiseen virastoille
- 4) valtion virkamieslain (750/1994) 27 a §:n sekä työsopimuslain 7 luvun 13 §:n mukaisissa tilanteissa viraston irtisanotulle henkilöstölle maksettujen työllistymistä edistävän valmennuksen tai koulutuksen kustannusten jälkikäteiseen korvaamiseen virastolle
- 5) tuotannollisten tai taloudellisten syiden mukaisissa muutostilanteissa virkamiehen virkamieslain 20 §:n mukaisesti toisessa virastossa työskentelystä aiheutuvia kustannuksia, kun työskentely edistää virkamiehen palvelussuhteen jatkumista tai työllistymistä

6) valtion yleisen virka- ja työehtosopimuksen liitteessä 1 olevien viraston muutostilanteisiin liittyvien muuttokustannusten tai muihin virastolle muutostilanteesta johtuvien kustannusten jälkikäteiseen korvaamiseen virastolle

7) enintään viittä henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön, myös virkaan nimitettyjen virkamiesten palkkausmenoihin.

Selvitysosa: Määräraha mahdollistaa valtion ylimmän virkamiesjohdon palvelussuhdeturvan järjestämisen määräaikaisen virkasuhteen päättyessä. Määrärahaa voidaan käyttää valtion virkamieslain (750/1994) 9 b §:n 1 momentin mukaisten enintään kahden vuoden määräaikaisten virkasuhteiden menoihin ja harkinnanvaraisten erokorvausten maksamiseen valtion ylimmälle virkamiesjohdolle.

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Yhteensä	0
2026 talousarvio	500 000
2025 talousarvio	500 000
2024 tilinpäätös	947 258

10. Työturvallisuuden edistäminen (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 1 120 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) valtion organisaatioiden uudistumiskykyä, työyhteisöjen toimivuutta ja työhyvinvointia sekä työsuojelua edistävään tietojen keräämiseen, tutkimukseen ja kehittämiseen valtionhallinnossa
- 2) valtiotyönantajan ja sen palveluksessa olevan henkilöstön välisiä työelämysuhteita edistävään tietojen keräämiseen, tutkimukseen ja kehittämiseen valtionhallinnossa
- 3) edellä mainittuja koskevaan koulutukseen, valmentamiseen, viestintään ja verkostotoimintaan.

Selvitysosa: Määräraha perustuu lakiin työsuojelurahastosta (407/1979), työtapaturma- ja ammattitautilakiin (459/2015) ja lakiin Valtiokonttorista (305/1991).

Määräraha lasketaan siten, että se on 0,23 promillea valtion henkilöstölle maksetuista palkoista. Määrärahan mitoituksessa on otettu huomioon valtion henkilöstömäärän väheneminen ja toisaalta virka- ja työehtosopimusneuvotte- luissa sovittujen palkankorotusten vaikutus palkkasummaan. Tavoitteena on valtion organisaatioiden uudistumisky- vyn kehittäminen, turvallisen työn tekemisen edellytysten parantaminen valtion työpaikoilla sekä valtion henkilöstön työhyvinvoinnin tukeminen toteuttamalla ja rahoittamalla aihepiiriin liittyvää viestintää, verkostotoimintaa, vuorovai- kutusta sekä tietojen keräämistä, tutkimusta ja kehittämis- ja kokeiluhankkeita. Valtiovarainministeriö päättää vuosit- ain määrärahan kohdistamisen painopistealueista Valtiokonttorin esityksestä.

Määrärahan käyttöä hallinnoi Valtiokonttori, joka tekee päätökset virastojen kehittämis- ja kokeiluhankkeiden määrä- rahahakemuksista. Koko valtion tai usean viraston kattavassa laajassa kehittämishankkeessa myös Valtiokonttori voi toimia kyseisen kehittämishankkeen koordinoijana, jolloin hanketta koskeva määräraha voidaan myöntää Valtiokont- torin käyttöön.

Vastaavat tulot on budjetoitu momentille 12.28.60.

2026 talousarvio	1 120 000
2025 talousarvio	1 010 000
2024 tilinpäätös	1 010 000

12. Osaamisen kehittäminen (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 12 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää koulutuksen korvaamisesta annetussa laissa (**1140/2013**) tarkoitetun korvauksen maksamiseen Työllisyysrahastolle.

Selvitysosa: Määrärahasta voidaan maksaa korvausta Työllisyysrahastolle määrä, jonka rahasto on maksanut tai hyvittänyt työnantajille koulutuskorvauksina. Koulutuksen järjestäminen ja siihen liittyvä taloudellinen kannuste liittyvät työmarkkinoiden raamisopimuksen sekä työmarkkinakeskusjärjestöjen kesken sovitun osaamisen kehittämisen toimintamallin toteutukseen.

Määrärahan mitoituksessa on otettu huomioon Työllisyysrahaston arvio maksettavista korvauksista ja ennuste koulutuskorvausten määrän tulevasta kehityksestä.

2026 talousarvio	12 000 000
2024 tilinpäätös	11 512 853

70. Valtionhallinnon kehittäminen

Selvitysosa: Momentin 28.70.01 määrärahalla ohjataan ja kehitetään valtiovarainministeriön vastuualueelle kuuluvia hallitusohjelmaan sisältyviä tai ministeriön tavoitteisiin lukeutuvia kehittämishankkeita ja -toimenpiteitä ja rahoitetaan julkisen hallinnon tuottavuutta lisääviä hankkeita sekä valtiovarainministeriön hallinnonalan palvelukeskusten tuottamien palvelujen kehittämisinvestointeja.

Momentin 28.70.40 määrärahalla turvataan viranomaisradioverkkoon perustuvan viranomaisviestintäpalvelun käyttö ja ylläpito sekä uuden laajakaistaisen viranomaisviestintäpalvelun Virve 2:n kehittäminen. Määrärahalla toteutetaan uuden viranomaisviestintäpalvelun kehittämishanketta, jossa nykyinen Virve-palvelu korvataan uudella viranomais-ten aikakriittisen viestinnän mahdollistavalla laajakaistaisella viestintäpalveluratkaisulla vuoteen 2030 mennessä. Uudella palvelulla mahdollistetaan mm. kuvien, videon ja tiedostojen jakaminen turvallisuusviranomaisten kesken eli käyttäjät saavat ajantasaisemman tilannekuvan toimintaansa. Määrärahaa käytetään myös viranomaisverkon varavoi-maratkaisujen kovennuksiin ja ylläpitoon.

01. Toimintatapojen ja digitalisaation kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 22 360 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) valtiovarainministeriön vastuualueelle kuuluvien hallitusohjelmaan sisältyvien tai ministeriön tavoitteisiin lukeutuvien kehittämishankkeiden ja -toimenpiteiden toteutukseen ja ohjaukseen
- 2) julkisen hallinnon tuottavuutta lisäävien hankkeiden rahoittamiseen
- 3) valtiovarainministeriön hallinnonalan palvelukeskusten tuottamien palvelujen kehittämisinvestoinneista aiheutuviin menoihin

4) kehittämiseen ja ohjaukseen liittyvään kansainväliseen toimintaan ja yhteistyöhankkeisiin

5) harkinnanvaraisiin valtionavustuksiin

6) enintään 65 henkilötyövuotta vastaavan määräaikaisen henkilöstön palkkausmenoihin tuottavuutta lisäävissä hankkeissa.

Selvitysosa: Määrärahaa voidaan käyttää julkisen hallinnon, valtionhallinnon ja valtiovarainministeriön hallinnonalan toimintatapojen ja -prosessien, digitalisaation, yhteisten ICT-palvelujen, tieto- ja kyberturvallisuuden, varautumisen ja riskienhallinnan kehittämiseen ja ohjaamiseen sekä niihin liittyvien ostopalvelujen hankintaan kaupallisilta ja hallinnon sisäisiltä palveluntuottajilta.

Määrärahaa voidaan käyttää myös julkisen hallinnon tuottavuutta lisäävien hankkeiden rahoittamiseen painottaen erityisesti hallitusohjelmaan kirjattuja hankkeita. Myönnettävän rahoituksen ehtona on hankesuunnitelma, joka sisältää kustannushyötyanalyysin ja suunnitelmassa esitettyihin tavoitteisiin sitoutuminen. Rahoitettavissa hankkeissa painotetaan toimeenpanon nopeutta ja hankkeen kautta saavutettavia säästöjä.

Määrärahaa voidaan lisäksi käyttää valtiovarainministeriön hallinnonalan palvelukeskusten ja niiden tuottamien palvelujen kehittämis-, korvaus- ja laajennusinvestointeihin.

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Edesmenneen omaisen asioiden vaivaton hoito (siirto momentilta 28.10.01)	770
Edesmenneen omaisen asioiden vaivaton hoito (siirto momentilta 28.30.03)	700
Kansallisarkiston Sähköisen arkistoinnin kehittäminen -hanke (v. 2025 rahoitus) (siirto momentilta 29.40.02)	1 272
Kieku-tietojärjestelmän päivittäminen	3 300
Lompakkopilotti eIDAS (siirto momentilta 28.10.01)	41
Maksullisen toiminnan ulkopuoliset kehittämiskustannukset (siirto momentille 28.20.07)	-5 435
Maksullisen toiminnan ulkopuoliset kehittämiskustannukset (siirto momentilta 28.20.07)	2 460
Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien ARVO-hanke (v. 2025 rahoitus) (siirto momentilta 35.10.52)	1 985
Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien ARVO-hanke (v. 2026 rahoitus) (siirto momentille 35.10.52)	-1 770
Oikeushallinnon pilvi- ja sovelluspalvelujen kehittäminen (v. 2025 rahoitus) (siirto momentilta 25.01.21)	1 601
Oikeusturvaohjelma (v. 2025 rahoitus) (siirto momentilta 28.30.03)	2 200
Poliisihallituksen ICT-toiminnan modernisointiohjelma (v. 2025 rahoitus) (siirto momentilta 26.10.01)	1 700
Poliisihallituksen ICT-toiminnan modernisointiohjelma (v. 2026 rahoitus) (siirto momentille 26.10.01)	-900
SALLI - Sähköisen asioinnin kehittäminen elintarvikeketjussa (v. 2025 rahoitus) (siirto momentilta 30.20.01)	524
SAMPO - maksu-, raportointi ja saatavien seurantajärjestelmä (v. 2025 rahoitus)	500
Tuottavuuden parantaminen ympäristölupa- ja valvontamenettelyjen digitalisaatiota kehittämällä -hanke (LUVAKE) (v. 2025 rahoitus) (siirto momentilta 35.01.01)	1 166
Tuottavuuden parantaminen ympäristölupa- ja valvontamenettelyjen digitalisaatiota kehittämällä -hanke (LUVAKE) (v. 2026 rahoitus) (siirto momentille 35.01.01)	-749
Tuottavuusrahan tason pysyvä alentaminen (HO 2023)	-6 800
Uuden Buketti-järjestelmän jatkokehittäminen	-1 000
Valtionavustustoiminta (siirto momentilta 28.20.01))	200
Yhteensä	1 765

Momentin nimike on muutettu.

2026 talousarvio	22 360 000
2025 talousarvio	20 595 000
2024 tilinpäätös	38 442 000

(02.) Valtion talous-, henkilöstö- ja toimitilahallinnon tietojärjestelmät ja hankintatoimen vaikuttavuus
(siirtomääräraha 3 v)

2024 tilinpäätös	4 170 000
------------------	-----------

(05.) Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistuksen valmistelun ja toimeenpanon tuki ja ohjaus
(siirtomääräraha 3 v)

2025 I lisätalousarvio	—
2024 tilinpäätös	105 100 000

(20.) Tuottavuuden edistäminen (siirtomääräraha 2 v)

2024 tilinpäätös	22 557 000
------------------	------------

40. Turvallisuusviranomaisten viestintäverkot (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 32 800 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää viranomaisradioverkon sekä laajakaistaisen viranomaisviestintäpalvelun ylläpidon ja kehittämisen edellyttämän hintatuen ja alijäämätuen, kehittämis- ja käyttöönottohankkeiden, varautumistoimenpiteiden sekä EU:n rahoittamien hankkeiden kansallisen vastinrahoituksen maksamiseen Suomen Erillisverkot Oy:lle tai sen tytäryhtiölle.

Selvitysosa: Momentilta myönnetyn määrärahan tavoitteena on turvata viranomaisradioverkkoon perustuvan viranomaisviestintäpalvelun käyttö ja ylläpito sekä uuden laajakaistaisen viranomaisviestintäpalvelun kehittäminen. Uuden viranomaisviestintäpalvelun kehittämishanke on käynnistetty ja hankkeen toteutuksesta vastaa Suomen Erillisverkot Oy.

Lisäksi momentilla myönnetyllä määrärahalla toteutetaan viranomaisverkon ja uuden viranomaisviestintäpalvelun varavoimaratkaisujen kovennukset ja ylläpito, joiden toteutuksesta vastaa Suomen Erillisverkot Oy.

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Yhteensä	0
2026 talousarvio	32 800 000
2025 talousarvio	32 800 000
2024 tilinpäätös	27 800 000

80. Siirrot Ahvenanmaan maakunnalle

Selvitysosa: Yleisiä veroja ja maksuja koskeva lainsäädäntövalta sekä oikeus kantaa veroja kuuluvat Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) mukaan valtakunnalle. Ahvenanmaalaiset verovelvolliset maksavat pääsääntöisesti veroja valtiolle samoilla perusteilla kuin verovelvolliset muualla maassa. Tuloverolain (1535/1992) mukaan valti-

on progressiivisen tuloveroasteikon veroprosentteja alennetaan laskettaessa veron määrää niille verovelvollisille, joiden kotikunta sijaitsee Ahvenanmaan maakunnassa. Alhaisemmat marginaaliveroprosentit johtavat siihen, että ansiotulojen valtionverotus on Ahvenanmaalla kevyempää kuin Manner-Suomessa. Ahvenanmaan kuntien kunnallisveroprosentit ovat kuitenkin korkeammat kuin Manner-Suomen kunnissa ja näin ollen ansiotuloverotuksen taso kokonaisuudessa on vastaava Ahvenanmaalla ja Manner-Suomessa. Ahvenanmaan maakunnalle suoritetaan itsehallinnosta aiheutuvien menojen kattamiseksi vuosittain valtion varoista määrä, joka vahvistetaan itsehallintolain tarkoittamassa tasoituksessa ja verotasoituksessa. Ahvenanmaan valtuuskunta toimittaa tasoituksen ja verotasoituksen vuosittain jälkikäteen kultakin vuodelta. Tasoitusmäärä lasketaan siten, että valtion tilinpäätöksen mukaiset kyseisen vuoden tulot lukuun ottamatta ansio- ja pääomatuloveroja, yleisradioveroa, rajoitetusti verovelvollisten maksamaa lähdeveroa, yhteisöveroa, tonnistoveroa, arpajaisveroa sekä uusia valtion lainoja (tasoituspohja) kerrotaan tietyllä suhdeluvulla (tasoitusperuste).

Tasoitusmäärästä ja verotasoitusmäärästä maksetaan vuosittain ennakkoa, joka on otettava valtion talousarvioesitykseen. Ahvenanmaan valtuuskunta vahvistaa ennakon suuruuden. Vuotuisen ennakon arvioitu määrä lasketaan samoin perustein kuin lopullinen tasoitus ja verotasoitus.

Ahvenanmaan maakunnalle voidaan itsehallintolain mukaan myöntää myös ylimääräistä määrärahaa ja lisäavustusta poikkeuksellisissa olosuhteissa itsehallintolaissa tarkemmin säädetyin perustein. Myös näistä määrärahoista päättää Ahvenanmaan valtuuskunta. Itsehallintolain mukaan tasavallan presidentti vahvistaa tasoitusta koskevan valtuuskunnan päätöksen sekä edellä tarkoitettuja muita määrärahoja koskevat valtuuskunnan päätökset. Ahvenanmaan valtuuskunnan päätökset on vahvistettava niitä muuttamatta tai jätettävä vahvistamatta.

30. Ahvenanmaan tasoitusmaksu (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 234 114 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Ahvenanmaan valtuuskunnan päätöksen mukaisesti Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) 46 §:n mukaista tasoitusmäärää ja sitä koskevien ennakkomaksujen suorittamiseen. Kun tasoitus lain mukaan suoritetaan jälkikäteen, saattavat tällöin vielä vahvistamattomien tasoitusten määrät nousta ennakkomaksuja suuremmiksi. Tämän johdosta määrärahaa saa käyttää ennen lopullisen tasoituksen vahvistamista myös lisäennakon myöntämiseen varainhoitovuotta edeltäneiden vuosien menoihin.

Selvitysosa: Ahvenanmaan itsehallintolain 7 luku (Ahvenanmaan maakunnan talous) uudistettiin vuoden 2021 alusta lailla (98/2020). Lailla Ahvenanmaan itsehallintolaissa tarkoitettua tasoitusperusteen muuttamisesta (911/2020) tasoitusperuste korotettiin 0,47 prosenttiin vuoden 2021 alusta lukien.

Tasoitusmäärä lasketaan siten, että valtion tilinpäätöksen mukaiset kyseisen vuoden tulot lukuun ottamatta ansio- ja pääomatuloveroja, yleisradioveroa, rajoitetusti verovelvollisten maksamaa lähdeveroa, yhteisöveroa, tonnistoveroa, arpajaisveroa sekä uusia valtion lainoja (tasoituspohja) kerrotaan tietyllä suhdeluvulla (tasoitusperuste).

Tasoitusmäärän laskennassa tulee itsehallintolain 46 §:n 2 momentin mukaan ottaa huomioon myös puolet Ahvenanmaan väestömäärässä tapahtuneesta muutoksesta suhteessa koko Suomen väestömäärään (Ahvenanmaan väestönosuus) 31 päivästä joulukuuta 2020 alkaen. Ahvenanmaan väestönosuuden määrittämiseksi käytetään kerrointa, joka annetaan viiden desimaalin tarkkuudella. Ahvenanmaan väestönosuuden kasvaessa tasoitusmäärää korotetaan ja väestönosuuden vähetessä tasoitusmäärää alennetaan. Väestönosuuden muutokset otetaan huomioon toteutuneesta kehityksestä saatujen tietojen perusteella lopullisen tasoituksen määrässä.

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Tuloarvioiden muutos	26 774
Yhteensä	26 774

2026 talousarvio	234 114 000
2025 I lisätalousarvio	2 153 000
2025 talousarvio	207 340 000
2024 tilinpäätös	249 436 363

34. Ahvenanmaan verotasoitus (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 112 412 000 euroa.

Määrärahaa saa Ahvenanmaan valtuuskunnan päätöksen mukaisesti käyttää Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) 49 §:n mukaista verotasoitusmäärää ja sitä koskevien ennakkomaksujen suorittamiseen. Määrärahaa saa käyttää ennen lopullisen verotasoituksen vahvistamista myös lisäennakon myöntämiseen varainhoitovuotta edeltäneiden vuosien menoihin.

Selvitysosa: Verotasoituksena palautetaan Ahvenanmaan maakunnalle vuosittain valtion varoista Ahvenanmaalla kunakin verovuotena maksuun pannut valtiollisten ansio- ja pääomatuloverojen, rajoitetusti verovelvollisten maksuman lähdeveron, yhteisöveron sekä tonnistoveron rahamäärät. Niin ikään palautetaan vuosittain Ahvenanmaalla maksettujen arpajaisverojen rahamäärät. Verotasoitus suoritetaan vuosittain jälkikäteen jokaiselta verovuodelta. Verotasoitusmäärästä maksetaan kuukausittain ennakkoa. Ennakkosumma lasketaan käyttämällä perustana aikaisemman verotuksen toteutumaa ja ennusteita.

Jos itsehallintolain 49 §:n 1 momentissa tarkoitettu yhteisöveron ja pääomatuloveron yhteenlaskettu toteutuma alittaa yli 10 prosentilla sen yhteisen rahamäärän, jonka Ahvenanmaan maakunta olisi saanut vastaavien verojen osalta käyttäen perusteena 46 §:n 1 ja 2 momentin mukaan laskettua tasoitusmäärää, kuuluu erotus 49 §:n 2 momentin mukaan maakunnalle.

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Tuloarvioiden muutos	1 697
Yhteensä	1 697

2026 talousarvio	112 412 000
2025 talousarvio	110 715 000
2024 tilinpäätös	100 394 401

(35.) Elpymis- ja palautumisvälineen rahoitus Ahvenanmaan maakunnalle (siirtomääräraha 3 v)

2024 tilinpäätös	700 000
------------------	---------

89. Hyvinvointialueiden ja HUS-yhtymän rahoitus

Selvitysosa: Hyvinvointialueiden yleiskatteinen valtionrahoitus on yhteensä n. 26,2 mrd. euroa ja mahdolliseen lisärahoitustarpeeseen on varattu 1 milj. euron arviomääräraha. Valtionavustuksia tai korvauksia sisältyy pääluokkiin 25, 26, 32, 33 ja 35.

Keskeiset uudistukset

Hallitusohjelman ja kevään 2024 kehysriihen päätösten mukaisesti ikääntyneiden ympärivuorokautisen hoivan henkilöstömitoitusta kevennetään, lasten ja nuorten mielenterveyspalveluihin pääsyä vahvistetaan (terapiatakuu), terveydenhuollon asiakasmaksuja korotetaan, ajokorttitarkastukset rajataan palveluvalikoiman ulkopuolelle, perustason ter-

veydenhuollon hoitotakuu pidennetään 3 kuukauteen, lastensuojelun henkilöstön sijaisten kelpoisuusvaatimuksia joustavoitetaan ja vammaispalvelulain soveltamisalaa tarkennetaan siten, että se säilyy erityislakina.

Sosiaali- ja terveydenhuollon toiminnalliset ja vaikuttavuustavoitteet

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (612/2021) 22 §:ssä säädettiin aiemmin sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnallisista tavoitteista, jotka valtioneuvosto vahvistaa joka neljäs vuosi. Vuosille 2023—2026 vahvistettujen ja vuonna 2024 päivitettyjen tavoitteiden mukaan mm.

- Selkeä palvelujärjestelmä, palveluverkko ja palveluohjaus lisäävät perustason palvelujen saatavuutta, jatkuvuutta ja yhteensovittamista.
- Sote-henkilöstön riittävyyden, saatavuuden ja pysyvyyden varmistamiseen on luotu edellytykset.
- Toiminta on taloudellisesti kestävä ja kustannusten kasvua hidastetaan suhteessa palveluntarpeen kasvuun.
- Toiminnan ohjauksessa ja johtamisessa painotetaan vaikuttavuusperustaisuutta.
- Hyvinvointialueiden ja kuntien sekä muiden toimijoiden välillä on toimivat yhteistyörakenteet, joissa painottuu ennaltaehkäisy.
- Joustava ja kriisinkestävä palvelujärjestelmä turvaa väestön terveyttä, hyvinvointia ja riittävää toimeentuloa koko maassa.
- Palvelujärjestelmän sekä perusterveyden- ja sosiaalihuollon palveluihin liittyvä tutkimus- ja kehittämistoiminta vahvistuu.
- Kansallisesti ja yhteistyöalueittain suunniteltu tiedonhallinta ja digitalisaatio tukevat tavoitteiden saavuttamista ja asukaslähtöistä toiminnan uudistamista.

Sosiaali- ja terveydenhuollon tavoitteita käsitellään lisäksi pääluokassa 33.

Pelastustoimen tavoitteet

Pelastustoimen järjestämisestä annetun lain (613/2021) 8 §:ssä säädettiin aiemmin valtakunnallisista tavoitteista pelastustoimen järjestämiselle, jotka valtioneuvosto vahvistaa joka neljäs vuosi. Vuosille 2023—2026 vahvistettujen tavoitteiden mukaan mm.

- Pelastustoimen palvelutaso toteutuu yhdenvertaisesti ja laadukkaasti sekä valtakunnallisesti että alueellisesti.
- Pelastustoimen henkilöstöresurssit ovat riittävät ja henkilöstö on osaavaa ja hyvinvoivaa.
- Pelastustoimen onnettomuuksien ehkäisy on järjestetty riskiperusteisesti, yhdenmukaisesti ja vaikuttavasti.
- Pelastustoimella on välitön kyky toimia suunnitellusti kaikissa turvallisuustilanteissa, ja se säilyy turvallisuuden lähipalveluna.
- Pelastustoimen alueellinen ja valtakunnallinen valmius sekä varautuminen mahdollistavat väestön suojaamisen kaikissa olosuhteissa.

Sisäministeriön vaikuttavuustavoitteita kuvataan tarkemmin pääluokassa 26.

Hyvinvointialueiden tehtäviä koskevista valtakunnallisista tavoitteista on säädetty 1.8.2024 alkaen hyvinvointialueesta annetun lain (611/2021) 12 a §:ssä.

31. Hyvinvointialueiden ja HUS-yhtymän sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen rahoitus (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 27 123 221 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää hyvinvointialueiden rahoituksesta annetun lain (617/2021) mukaisen valtion rahoituksen maksamiseen.

Selvitysosa: Valtion hyvinvointialueille myöntämä rahoitus perustuu edellisen vuoden laskennallisiin kustannuksiin ja niihin tehtäviin hyvinvointialueiden rahoituksesta annetun lain 7—10 §:n mukaisiin tarkistuksiin huomioon otettuna ennakoitu palvelutarpeen kasvu, kustannustason muutos, tehtävämuutokset sekä jälkikäteistarkistus. Hyvinvointialueille myönnetään valtion rahoitusta hyvinvointialueen asukasmäärän, sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen tarvetta kuvaavien tekijöiden, asukastiheyden, vieraskielisyyden, kaksikielisyyden, saaristoisuuden, saamenkielisyyden, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimien ja yliopistollisen sairaalan sekä pelastustoimen riskitekijöiden perusteella.

Valtion rahoituksen määräytymistekijöiden osuudet¹⁾

Määräytymistekijä	%	1 000 euroa
Sosiaali- ja terveydenhuolto yhteensä, josta	97,793	25 721 555
Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutarve	79,226	20 838 073
Asukasmäärä	13,043	3 430 612
Asukastiheys	1,457	383 337
Vieraskielisyys	1,943	511 116
Kaksikielisyyys	0,486	127 779
Saamenkielisyyys	0,013	3 322
Saaristoisuus	0,110	28 878
Yliopistosairaalalisä	0,543	142 879
Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen	0,972	255 558
Pelastustoimi yhteensä, josta	2,207	580 542
Asukasmäärä	1,435	377 352
Asukastiheys	0,110	29 027
Riskitekijät	0,662	174 162

¹⁾ Taulukossa esitetään laskennallisen rahoituksen jakautuminen määräytymistekijöittäin. Esitetyistä luvuista ei ole vähennetty siirtymätasausa.

Määräytymistekijöiden osuudet muuttuvat vuosittain määräytymistekijöiden ja hyvinvointialueiden tehtävämuutosten perusteella kohdistuvan rahoituksen muutosten mukaisesti.

Kullekin hyvinvointialueelle myönnetään valtion rahoituksena euromäärä, joka saadaan laskettaessa yhteen hyvinvointialueiden rahoituksesta annetun lain 13 §:ssä tarkoitetut sosiaali- ja terveydenhuollon laskennalliset kustannukset ja 21 §:ssä tarkoitetut pelastustoimen laskennalliset kustannukset. Lisäksi alueet saavat siirtymätasausa tai alueiden rahoituksesta vähennetään siirtymätasauksen mukainen erä lain 35 §:n mukaisesti.

Määräraha hyvinvointialueittain

Hyvinvointialue	1 000 euroa	euroa/asukas
Helsinki	2 949 520	4 373
Vantaa ja Kerava	1 200 359	4 202
Länsi-Uusimaa	1 953 206	3 946
Itä-Uusimaa	425 169	4 295
Keski-Uusimaa	859 736	4 185
Varsinais-Suomi	2 329 871	4 747
Satakunta	1 070 345	5 055

Hyvinvointialue	1 000 euroa	euroa/asukas
Kanta-Häme	803 813	4 741
Pirkanmaa	2 507 332	4 649
Päijät-Häme	954 333	4 667
Kymenlaakso	892 897	5 628
Etelä-Karjala	605 086	4 834
Etelä-Savo	757 084	5 828
Pohjois-Savo	1 288 118	5 190
Pohjois-Karjala	836 801	5 155
Keski-Suomi	1 270 421	4 649
Etelä-Pohjanmaa	964 281	5 061
Pohjanmaa	842 769	4 745
Keski-Pohjanmaa	333 135	4 918
Pohjois-Pohjanmaa	1 978 677	4 731
Kainuu	403 627	5 753
Lappi	1 008 414	5 725

Määräraha tehtävittäin (1 000 euroa)

Sosiaali- ja terveydenhuolto	25 645 629
Pelastustoimi	589 367
Yhteensä	26 234 995

Hyvinvointialueiden yleiskatteinen valtionrahoitus on yhteensä n. 26,2 mrd. euroa v. 2025. Lisäksi hyvinvointialueet saavat asiakasmaksuja, avustuksia, rahoitustuottoja ja muita tuloja.

Valtion hyvinvointialueille myöntämän sosiaali- ja terveydenhuollon laskennallisen rahoituksen tasoa korotetaan vuosittain koko maan tasolla huomioimalla ennakoitu palvelutarpeen kasvu, kustannustason nousu sekä tehtävämuutokset. Lisäksi vuoden 2023 rahoituksen lakisääteinen jälkikäteistarkistus huomioidaan vuoden 2025 rahoituksessa. Rahoitukseen lisättävän jälkikäteistarkistuksen määrä on n. 1,41 mrd. euroa. Hyvinvointialueiden rahoituksen indeksikorotus on 3,00 % v. 2025 ja sen vaikutus hyvinvointialueiden rahoitukseen n. 800 milj. euroa, josta vuoden 2023 rahoituksen jälkikäteistarkistukseen sisältyvä indeksikorotuksen määrä on n. 67 milj. euroa. Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutarpeen kasvun kustannusarvio on n. 270 milj. euroa, josta jälkikäteistarkistukseen sisältyvää palvelutarpeen kasvua on n. 29 milj. euroa vuodelle 2025. Vuodesta 2025 lähtien palvelutarpeen kasvusta huomioidaan 80 %.

Hyvinvointialueiden rahoitukseen vaikuttavina hallitusohjelman sekä vuosia 2025—2028 koskevan julkisen talouden suunnitelman mukaisina tehtävälainsäädännön ja asiakasmaksusäädösten muutoksina on otettu huomioon hoitotakuun pysyttäminen 14 vuorokaudessa ja edelleen muuttaminen kolmeen kuukauteen -121 200 000 euroa, ikääntyneiden ympärivuorokautisen hoivan henkilöstömitoituksen keventäminen 0,6:een -45 000 000 euroa, lasten ja nuorten mielenterveyspalveluiden vahvistaminen 1.5.2025 alkaen (terapiatakuu) 22 168 000 euroa, lastensuojelun jälkihuollon ikärajan laskun 23 vuoteen säästövaikutuksen kasvu -12 000 000 eurolla -24 000 000 euroon, terveydenhuollon asiakasmaksujen korottaminen -150 000 000 euroa, vammaispalvelulain soveltamisalan tarkentaminen 24 800 000 euroa, ajokorttitarkastusten rajaaminen palveluvalikoiman ulkopuolelle -5 000 000 euroa ja lastensuojelun henkilöstön sijaisten kelpoisuusvaatimusten joustavoittaminen -2 000 000 euroa. Lisäksi muihin aiemmin tehtyihin säädösmuutoksiin perustuva rahoituslisäys on 17 095 000 euroa.

Vuoden 2025 siirtymätasausten vaikutus rahoitukseen on n. -67 milj. euroa. Rahoituksessa on huomioitu hyvinvointialueille vuonna 2023 siirtyneitä tuloja ja kustannuksia tasaavan vuoden 2024 talousarviossa päätetyn kertaerän poistuminen -531 412 000 euroa, potilasasiavastaavista ja sosiaaliasiavastaavista annetun lain kertaluonteisten kustannus-

ten poistuminen -350 000 euroa, tahdosta riippumattomassa psykiatrisessa hoidossa olevien potilaiden oikeusturvaa parantaneen mielenterveyslain muutoksen kertaluonteisten kustannusten poistuminen -310 000 euroa ja vanhemmuuslain muuttamiseen perustuneen kertaluonteisen rahoituksen poistuminen -35 000 euroa.

Vuoden 2025 rahoituksessa on lisäksi huomioitu vuoden 2024 toisessa lisätalousarviossa päätettyjen vuoden 2023 laskennallisen rahoituksen pohjana ollut nk. siirtolaskelmaa koskevien oikaisujen vaikutus rahoitukseen. Oikaisujen myötä kuntien verotuloista tehtävän siirron tarkentumisesta johtuen hyvinvointialueiden rahoitukseen kohdistetaan kunnan peruspalveluiden valtionosuudesta siirtoa 559 000 euroa, joka palvelutarpeen kasvun ja indeksikorotuksen vaikutuksesta kasvattaa hyvinvointialueiden valtionrahoitusta yhteensä n. 0,6 milj. eurolla. Oikaisujen vaikutus laskennallisen rahoituksen määrän muutoksen kautta yliopistosairaalisään on 4 000 euroa.

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Ajokorttitarkastusten rajaaminen julkisen palveluvalikoiman ulkopuolelle (Lisätoimet 2024)	-3 200
Demokratiarahan vähentäminen (Lisätoimet 2025)	-5 000
Hedelmöityshoitojen haittakorvauksen korotus	10
Henkilöstömitoituksen kehittäminen teknologiaa hyödyntäen (HO 2023) ja teknologian hyödyntämisen kotihoidossa (Lisätoimet 2025)	-52 300
Hoitotakuu (Lisätoimet 2024)	2 100
Hoitotakuun toteutus (pmi Marinin hallitus)	-2 200
Indeksikorotuksen määrä	814 700
Jälkikäteistarkistus, hintaindeksi	34 400
Jälkikäteistarkistus, palvelutarpeen kasvu	9 715
Jälkikäteistarkistus, rahoituksen ja kustannusten erotus v. 2024	-183 250
Kotoutumislain muutoksesta johtuva hva:iden rahoitusvastuun kasvun vaikutuksen pieneminen v. 2026	-319
Kuntouttavan työtoiminnan aktivointisuunnitelmien hallinnollinen keventäminen (Lisätoimet 2025)	-1 600
Käyttämättä jääneen palvelun maksun korotus (Lisätoimet 2025)	-1 500
Omaishoidon ja perhehoidon palkkiotason nostaminen	16 000
Palvelujen kysynnän kasvu	237 955
RAI-arvioinnin kehittäminen (lisätoimet 2025)	-900
Sairaaloiden ja päivystysten sekä esh:n työnjako (HO 2023)	-23 400
Silmäterveyden norminpurku (ammattihenkilölainsäädännön uudistaminen)	-1 000
Sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisten hallinnollisen työn vähentäminen (HO 2023) (Työtapojen kehittäminen (HO 2023)	-5 000
Terapiatakuu (Lasten ja nuorten mielenterveyspalveluiden vahvistaminen) (HO 2023)	10 982
Toisiolain muuttaminen, tietoineistojen käsittelyn laajentaminen Tietolupaviranomaiselta muille toimijoille kuten hyvinvointialueille.	1 000
Tulkkauspalveluihin liittyvä säästö (HO 2023)	-3 000
Vammaispalvelulain muuttaminen PEV:n elämänvaihetta koskevien linjausten mukaiseseksi (Lisätoimet 2025)	-20 000
Vammaispalvelulain soveltamisalan muutos (Lisätoimet 2024 ja StVM 28/2024)	6 400
Vuoden 2025 siirtymätasauksen poistaminen	67 102
Vuoden 2026 siirtymätasaukset	-28 996
Yhteensä	868 699

2026 talousarvio	27 123 221 000
2025 I lisätalousarvio	-2 400 000
2025 talousarvio	26 254 522 000
2024 tilinpäätös	24 615 419 291

32. Hyvinvointialueiden lisärahoitus (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 1 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää hyvinvointialueiden rahoituksesta annetun lain (617/2021) 11 §:n mukaisen lisärahoituksen maksamiseen.

Selvitysosa: Hyvinvointialueiden rahoituksesta annetun lain 11 §:n mukaan 2—4 luvussa säädetyn lakisääteisen rahoituksen lisäksi hyvinvointialueilla on oikeus saada valtiolta rahoitusta se määrä, joka on tarpeen sosiaali- ja terveystalouden palvelujen ja pelastustoimen palvelujen turvaamiseksi, jos rahoituksen taso muutoin vaarantaisi perustuslain 19 §:n 3 momentissa tarkoitettujen riittävien sosiaali- ja terveystalouden palvelujen tai perustuslain 7, 15 ja 20 §:ssä tarkoitettuihin perusoikeuksiin liittyvien pelastustoimen palvelujen järjestämisen. Lisärahoitus myönnetään rahoituslain 26 §:n mukaisen menettelyn perusteella.

2026 talousarvio	1 000 000
2025 talousarvio	1 000 000
2024 tilinpäätös	—

90. Kuntien tukeminen

Selvitysosa: Kunnan peruspalvelujen valtionosuudella ja verotuloihin perustuvalla valtionosuuden tasauksella pyritään turvaamaan kuntien mahdollisuudet pitää yllä riittävät peruspalvelut eri osissa maata ja tasapainottamaan kuntien lakisääteisten tehtävien järjestämisen edellytyksiä ja niiden kokonaisrahoitusta. Valtionosuuden perusteena olevat laskennalliset kustannukset perustuvat keskeisesti ikäryhmittäisiin kustannuksiin. Koska merkittävä osa kuntien valtionosuustehtävistä ja -kustannuksista koskee varhaiskasvatusta sekä esi- ja perusopetusta, kunnan peruspalvelujen valtionosuuden ikäryhmittäisissä kustannuksissa painottuvat erityisesti lapsi- ja nuorisoiäkaluokat. Muita laskennallisten kustannusten määrääytymistekijöitä ovat työttömyys, kaksikielisyys, vieraskielisyys, asukastiheys, saaristoisuus, koulutustausta ja laaja työttömyys.

Kriteerien toinen osa muodostuu lisäosista, jotka ovat syrjäisyyden, työpaikkaomavaraisuuden, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen, asukasmäärän kasvun sekä saamelaiden kotiseutualueen kunnan lisäosat.

Kuntien peruspalvelujen valtionosuudesta osoitetaan rahoitusta kuntien harkinnanvaraiseen valtionosuuden korottamiseen.

Kuntien yhdistyessä syntyvälle uudelle kunnalle tai vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan yhdistymiseen voidaan maksaa valtion talousarvion rajoissa harkinnanvaraista yhdistymisavustusta. Lisäksi valtio voi maksaa kunnalle korvausta kuntien yhdistymisestä aiheutuvasta valtionosuuden vähenemisestä. Yhdistymisavustusten määräraha on vähennystä kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta.

Hallitusohjelman mukaisesti kuntien rahoituksen ja valtionosuusjärjestelmän kokonaisuus uudistetaan vastaamaan kuntien uutta roolia ja sote-uudistuksen voimaantumisen sekä TE-uudistuksen jälkeistä tilannetta. Tavoitteena on varmistaa erikokoisten kuntien edellytykset järjestää lakisääteiset peruspalvelut kaikkialla Suomessa. Uudistuksen on tarkoitus tulla voimaan vuoden 2027 alusta lähtien.

Vaikuttavuustavoitteet

Kuntien järjestämän esi- ja perusopetuksen sekä yleisten kirjastojen ja kulttuuritoimen tavoitteena on varhaiskasvatuksen, koulutuksen sekä kirjasto- ja kulttuuripalvelujen varmistaminen kaikille asuinpaikasta, kielestä ja taloudellisesta asemasta riippumatta. Kunnille myönnettävän rahoituksen keskeisiä tavoitteita ovat sivistyksellisten perusoikeuksien turvaaminen asuinpaikasta riippumatta jokaiselle lapselle, oppilaalle ja opiskelijalle hänen kykensä ja erityisten tarpeidensa mukaan sekä osana kansalaisten sivistyksellisiä oikeuksia turvata jokaiselle mahdollisuus kehittää itseään kirjasto-, tieto- ja kulttuuripalveluilla.

Taiteen perusopetuksen tavoitteena on tarjota kunnan asukkaille mahdollisuus osallistua taiteen perusopetukseen sekä harrastusta tukevaan opetukseen taiteen eri aloilla.

Työ- ja elinkeinopalveluiden tavoitteena on turvata osaavan työvoiman saatavuus ja työtä hakevien mahdollisuudet saada työtä sekä edistää uuden yritystoiminnan syntymistä. Valtioneuvosto vahvistaa työ- ja elinkeinoministeriön esittelystä työllisyyden edistämisen valtakunnalliset tavoitteet hallituskausittain.

Kotoutumisen edistämisen palveluiden tavoitteena on tukea ja tehostaa maahanmuuttajien kotoutumista, työllistymistä ja osaamista sekä osallisuutta suomalaisessa yhteiskunnassa.

30. Valtionosuus kunnille peruspalvelujen järjestämiseen (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 3 498 250 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain (618/2021) mukaisen valtionosuuden maksamiseen
- 2) verotuloihin perustuvan valtionosuuden tasauksen maksamiseen
- 3) kotikuntaa vailla olevien 6—15-vuotiaiden kotikuntakorvausten maksamiseen
- 4) yksityisen opetuksen järjestäjien ja yliopistojen arvonlisäveroa vastaavan euromäärän maksamiseen liittyen yksityisen perusopetuksen järjestäjille maksettaviin kotikuntakorvauksiin
- 5) enintään 10 000 000 euroa valtionosuuden harkinnanvaraisen korotuksen maksamiseen

Selvitysosa:

Määrärahan arvioitu käyttö (1 000 euroa)**Kunnan peruspalvelujen valtionosuus**

— 0—5-vuotiaat	2 465 165
— 6-vuotiaat	469 781
— 7—12-vuotiaat	2 842 537
— 13—15-vuotiaat	2 627 184
— 16 vuotta täyttäneet	324 713
— 18—64-vuotiaat	282 839
— työttömyys	416 380
— kaksikielisyys	114 107
— vieraskielisyys	1 191 603
— asukastiheys	225 503
— saaristaisuus	15 696
— saaristo-osakunta	10 296

— koulutustausta	169 360
— laaja työttömyys	298 307
<i>Laskennalliset kustannukset yhteensä</i>	11 453 473
<i>Kuntien rahoitusosuus</i>	8 499 622
Valtionosuus	2 953 850
Valtionosuuden lisäosat	
— syrjäisyyden mukaan	68 898
— työpaikkaomavaraisuuden mukaan	78 567
— saamelaisten kotiseutualueen kunnan mukaan	1 270
— hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lisäosa	116 198
— asukasmäärän kasvun lisäosa	50 603
<i>Valtionosuuden lisäosat yhteensä</i>	315 537
Verotuloihin perustuva valtionosuuksien taseus	
— lisäykset	938 461
— vähennykset	-104 274
<i>Verotuloihin perustuva valtionosuuksien taseus yhteensä</i>	834 186
Valtionosuuden harkinnanvarainen korotus	10 000
Kotikuntaa vailla olevien 6—15-vuotiaiden kotikuntakorvaukset (valtio korvaa)	18 993
Yksityisten opetuksen järjestäjien ja yliopistojen arvonnalisävero	9 368
Valtionosuuteen tehtävät lisäykset ja vähennykset	-643 683
Yhteensä	3 498 250

Kuntien peruspalvelujen valtionosuusprosentti on 25,79. Valtionosuuksien määräytymisen perusteena oleva vuoden-
vaihteen 2024/2025 asukasluku on 5 605 317.

Määrärahan mitoittamiseen liittyvät hallituksen esitykset ja muut muutokset

Valtionosuuden tasossa on vuonna 2026 huomioitu uusina ja laajenevina tehtävinä:

- 53 495 000 euroa liittyen oppimisen ja koulunkäynnin tuen uudistukseen
- 12 017 000 euroa liittyen kolmen vuosiviikkotunnin lisäämiseen perusopetukseen
- 6 363 000 euroa liittyen yksityisten opetuksen järjestäjien kotikuntakorvausten nostoon 100 prosenttiin
- 1 200 000 euroa liittyen kotihoidontuen Norjan mallin käyttöönottoon.

Lisäksi valtionosuuden tasossa on otettu huomioon tehtävien ja velvoitteiden vähennyksenä:

- 2 900 000 euroa liittyen työnhakijan palveluprosessin keventämiseen
- 2 150 000 euroa liittyen kuntien työllistämisvelvoitteen kumoamiseen 57 vuotta täyttäneiden työttömien työnhakijoiden osalta
- 580 000 euroa liittyen esi- ja perusopetuksen tuen asiakirjojen vähentämiseen
- 400 000 euroa liittyen työttömyysturvaan liittyvän muistutusvelvoitteen kumoamiseen.

Peruspalvelujen valtionosuudessa otetaan vuonna 2026 huomioon 21 260 000 euron määräaikainen vähennys kuntien velvoitteiden ja tehtävien purkamiseen liittyen. Valtionosuuden tasossa otetaan vuonna 2026 huomioon myös 167 052 000 euron määräaikainen vähennys liittyen kunnilta hyvinvointialueille siirtyneiden tulojen ja kustannusten tasaukseen vuoden 2023 osalta. Lisäksi valtionosuuden tasossa otetaan vuonna 2026 huomioon vuodelle 2024 tehdyn 192 000 000 euron määräaikaisen lisäyksen takaisinperintään liittyvä 64 000 000 euron määräaikainen vähennys. Valtionosuuden tasossa huomioidaan vuodesta 2026 alkaen myös hallituksen päättämien kasvutoimien rahoitukseen liittyvä 75 000 000 euron pysyvä valtionosuuden vähennys.

Vuonna 2026 peruspalvelujen valtionosuuden indeksikorotus on 3,8 prosenttia ja siitä aiheutuva valtionosuuden lisäys 118 279 000 euroa. Hallitusohjelman mukaisesti peruspalvelujen valtionosuuden indeksikorotukseen tehdään kuitenkin yhtä prosenttiyksikköä vastaava vähennys vuosina 2024—2027. Vuonna 2026 vähennys pienentää valtionosuutta 30 941 000 euroa.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuuslain mukaan kunnan työttömyysetuuksien rahoitusvastuun laajentamisen korvauksen suuruus tarkistetaan vuosittain kansaneläkeindeksillä. Hallitusohjelman mukaisesti kansaneläkeindeksiin sidottuja etuuksia ei kuitenkaan koroteta vuosina 2024—2027. Korvauksen taso tarkistetaan seuraavan kerran varainhoitovuodelle 2028.

Valtion ja kuntien välisen kustannustenjaon tarkistuksen valtionosuusvaikutus vuodelle 2026 on 68 795 000 euroa valtionosuutta lisäävä, kun huomioidaan sote-siirtolaskelman yhteydessä kunnilta hyvinvointialueille siirretyt kustannukset ja tulot.

Kuntien peruspalvelujen valtionosuusprosentti nousee 25,02 prosentista 25,79 prosenttiin vuonna 2026.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuusprosentissa huomioon otettavat tekijät¹⁾

Muutos	Vaikutus valtionosuusprosenttiin (%-yksikköä)	Vaikutus valtionosuuteen (1 000 euroa)
Valtion ja kuntien välisen kustannustenjaon tarkistuksen vaikutus ²⁾	+0,60	68 795
Valtionosuustehtävien muutokset	+0,44	67 045
Hallitusohjelman mukaisen indeksisäästön vaikutus	-0,27	-30 941
Muutokset yhteensä	+0,77	104 899

¹⁾ Tehtävämuutoksista aiheutuvat valtionosuuden muutokset viedään valtionosuuden laskennalliseen kustannuspohjaan ja sen jälkeen uusien ja laajentuvien tehtävien osalta valtionosuusprosenttiin niin, että valtionosuus vastaa 100-prosenttisesti tehtävän aiheuttamaa kustannusta. Valtionosuuden lisäykset ja vähennykset, jotka eivät liity valtionosuustehtäviin, viedään suoraan valtionosuusprosenttiin.

²⁾ Valtion ja kuntien välisessä kustannustenjaon tarkistuksessa valtionosuuden laskennalliset kustannukset tarkistetaan vastaamaan toteutuneiden kustannusten tasoa. Tarkistuksen valtionosuusvaikutusta laskettaessa otetaan kuitenkin vuoden 2023 osalta huomioon jo aikaisemmin kuntien taloudesta pois siirretyt sote- ja pelastustoimen kustannukset.

Valtionosuuteen tehtävät lisäykset ja vähennykset (1 000 euroa)

— verotulotasauksen muutoksen neutralisointi	-150 374
— aloittavien koulujen rahoitukseen liittyvä vähennys	-50
— kuntien rahoitusosuus perustoimeentulotuesta	-361 028
— kuntien valtionosuuden harkinnanvarainen korotus	-10 000
— siirto momentille 28.90.31 vaikeassa taloudellisessa asemassa olevien kuntien harkinnanvaraiseen yhdistymisavustukseen	-5 500
— siirto momentille 28.90.31 kuntien harkinnanvaraiseen yhdistymisavustukseen	-5 500

— kunnilta hyvinvointialueille siirtyneiden tulojen ja kustannusten tasaus vuoden 2023 osalta	-167 052
— hyvinvointialueiden rahoitusta koskevan siirron tasoittamiseksi vuodelle 2024 tehtyyn määräaikaaiseen lisäyksen liittyvä vähennys	-64 000
— valtionosuuden vähennys kuntien velvoitteiden ja tehtävien purkamiseen liittyen	-21 260
— kunnan työttömyysetuuksien rahoitusvastuun laajentamisen korvaus	216 081
— kasvutoimien rahoitukseen liittyvä valtionosuuden säästö	-75 000
Yhteensä	-643 683

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Asukasluvun ja laskentatekijöiden muutosten vaikutus laskennalliseen valtionosuuteen	12 764
Esi- ja perusopetuksen tuen asiakirjat (Lisätoimet 2024)	-580
Indeksikorotuksen 1 %-yksikköä vastaava vähennys	-30 941
Indeksikorotus	118 279
Kirjastojen perustamiskustannushankkeisiin myönnettyjen valtionosuuksien ja -avustusten maksamisen päättyminen	-3 200
Kolmen vuosiviikkotunnin lisääminen perusopetukseen (HO 2023)	12 017
Kotihoidontuen Norjan malli	1 200
Kotikuntaa vailla olevien kotikuntakorvausten muutos	-6 093
Kuntien työllistämismenettelyn kumoaminen (57 vuotta täyttäneet työttömät työnhakijat) (HO2023)	-2 150
Muut muutokset	-7
Oppimisen tuen uudistaminen (siirto momentilta 29.10.30) (HO 2023)	53 495
Perustoimeentulotuen kuntien rahoitusosuuden muutos vuonna 2026 (vuoden 2024 toteutumatieto)	-17 647
Työnhakijan palveluprosessin keventäminen (Lisätoimet 2024)	-2 900
Työttömyysturvaan liittyvän muistutusvelvoitteen kumoaminen (Lisätoimet 2024)	-400
Valtion ja kuntien välinen kustannustenjaon tarkistus vuodelle 2026	68 795
Valtionosuuden lisäosien muutos määräytymistekijöistä johtuen	6 652
Valtionosuuden vähennys kuntien velvoitteiden ja tehtävien purkamiseen liittyen (Lisätoimet 2024)	1 430
Valtionosuusjärjestelmän säästö (Lisätoimet 2025)	-75 000
Vuonna 2024 käyttämättä jääneiden kuntien yhdistymisavustusten palautuksen poistuminen	-10 997
Yksityisen opetuksen järjestäjien kotikuntakorvauksen nosto 100 prosenttiin (siirto momentilta 29.10.30) (HO 2023)	6 363
Yksityisten opetuksenjärjestäjien ja yliopistojen arvonnalisäveron muutos	370
Yhteensä	131 450

2026 talousarvio	3 498 250 000
2025 talousarvio	3 366 800 000
2024 tilinpäätös	2 500 727 072

31. Kuntien yhdistymisen taloudellinen tuki (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 11 400 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) enintään 400 000 euroa kuntarakennelain (1698/2009) 16 §:n mukaisesti erityisiin selvityksiin sekä kuntien yhdistymisselvityksiin

2) enintään 5 500 000 euroa kuntarakennelain (1698/2009) 56 a §:n mukaisesti vaikeassa taloudellisessa asemassa olevien kuntien yhdistymisavustuksiin

3) enintään 5 500 000 euroa kuntarakennelain (1698/2009) 41 §:n mukaisiin kuntien harkinnanvaraisiin yhdistymisavustuksiin sekä 44 §:n mukaisiin valtionosuusmenetyksen kompensatioihin.

Selvitysosa: Kuntarakennelain (1698/2009) 56 a §:n mukaan kuntien yhdistyessä syntyvälle uudelle kunnalle voidaan maksaa valtion talousarvion rajoissa harkinnanvaraista yhdistymisavustusta, jos yhdistyminen koskee vaikeassa taloudellisessa asemassa olevaa kuntaa. Lisäksi kunnille voidaan maksaa kuntarakennelain 41 §:ssä säädettyä harkinnanvaraista yhdistymisavustusta sekä lain 44 §:ssä säädettyä yhdistymisen aiheuttamaa valtionosuuden vähennemisen kompensatiota.

Määrärahasta 11 000 000 euroa on siirtoa kuntien peruspalvelujen valtionosuudesta (28.90.30). Jos yhdistymisavustuksiin varattua euromäärää ei kokonaisuudessaan käytetä varainhoitovuoden aikana, tulee jäljelle jäänyt osa kuntarakennelain 56 a §:n ja 59 §:n mukaan palauttaa kunnille asukasta kohden yhtä suurena osuutena viimeistään varainhoitovuotta seuraavan vuoden aikana.

2026 talousarvio	11 400 000
2025 talousarvio	11 400 000
2024 tilinpäätös	89 666

(33.) Valtion korvaus sote-uudistuksen omaisuusjärjestelyistä aiheutuvista kustannuksista (siirtomääräraha 3 v)

35. Valtion korvaus kunnille veroperustemuutoksista aiheutuvista verotulojen menetyksistä (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 571 001 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain (618/2021) 33 §:n mukaisten veroperustemuutoksista johtuvien verotulomenetysten korvausten maksamiseen.

Selvitysosa: Veroperustemuutokset lisäävät veromenetysten korvauksia nettomääräisesti 30 500 000 eurolla. Korvauksia kasvattaa useat veroperustemuutokset, joista euromääräisesti merkittävimmät ovat ansiotuloveroperusteiden indeksitarkistus, joka lisää korvauksia 55 000 000 eurolla, sekä työtulovähennyksen kasvattaminen ja lapsikorotus, jotka lisäävät korvauksia yhteensä 25 000 000 eurolla. Työmarkkinajärjestöjen jäsenmaksujen verovähennyskeelpoisuuden poistaminen puolestaan lisää kuntien verotuloja ja vähentää veromenetysten korvauksia 36 000 000 eurolla.

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Vuodelle 2026 esitettävien veroperustemuutoksien vaikutus	30 500
Yhteensä	30 500

Määräraha on osittain kehyksen ulkopuolinen.

2026 talousarvio	571 001 000
2025 talousarvio	540 501 000
2024 tilinpäätös	848 000 000

91. Työllisyyden ja elinkeinoelämän tukeminen

Selvitysosa: Työllisyyttä ja elinkeinoelämää tuetaan energiaverotuella.

Yleisillä energiaverotuilla edistetään ammattimaisen toiminnan ja energiasäästävien teollisuuden kilpailukykyä sekä uusiutuvien energialähteiden kilpailukykyä ja käyttöä. Maa- ja puutarhatalouden energiaverotuella tuetaan maatalouden tulonmuodostusta.

41. Energiaverotuki (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 44 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää hakemuksesta maksettavaan

1) maataloudessa käytettyjen eräiden energiatuotteiden valmisteveron palautuksesta annetussa laissa (603/2006) tarkoitettuun palautukseen

2) sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun lain (1260/1996) 8 a §:ssä tarkoitettuun energiasäästävien yritysten veronpalautukseen.

Selvitysosa:

Määrärahan arvioitu käyttö (euroa)

Maatalouden energiaveron palautus	44 000 000
-----------------------------------	------------

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Ennustepäivitys	-13 000
Yhteensä	-13 000

2026 talousarvio	44 000 000
2025 talousarvio	57 000 000
2024 tilinpäätös	57 989 197

92. EU ja kansainväliset järjestöt

Suostumus

Valtioneuvosto voi päättää vakausmaksujen siirrosta yhteiseen kriisinratkaisurahastoon ja rahasto-osuuksien yhdistämisestä tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta annetun lain (1196/2014) 2 § 1 momentissa tarkoitetun toisen sopimuspuolen rahasto-osuuden väliaikaista siirtoa koskevan pyynnön esittämisestä enintään 3 502 500 000 euron määrään saakka.

03. Rahoitusvakausviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 8 896 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

- 1) kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksuihin
- 2) kansainvälisestä yhteistyöstä aiheutuvien maksuosuuksien maksamiseen.

Selvitysosa: Rahoitusvakausvirasto on luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten elvytystä ja kriisinratkaisua koskevan EU-direktiivin johdosta perustettu viranomainen. Virastolle on säädetty direktiivissä ja yhteistä kriisinratkaisumekanismia koskevassa asetuksessa tarkemmin määritellyt kriisinratkaisun ennakointiin liittyvät viranomaistehävät ja valtuudet ongelmalaitosten toiminnan hallittuun uudelleenjärjestelyyn ja mahdolliseen alasajoon.

Rahoitusvakausviraston toimivaltaan kuuluu myös talletussuojajärjestelmän ylläpito, mukaan lukien pankkisektorilta kerättävillä talletussuojamaksuilla kartutettavan talletussuojarahaston hallinnointi ja sijoitustoiminta. Viraston lakisääteisenä tehtävänä on myös ylläpitää huoltovarmuustilijärjestelmää, jolla turvataan päivittäismaksamisen jatkuvuutta vakavissa häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa. Rahoitusvakausviraston yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet ovat pankkikriisien kustannusten minimointi sekä talletussuojan ja kriisinratkaisumekanismien uskottavuus.

Vastaavat tulot on budjetoitu momentille 11.19.11.

Toiminnallisen tuloksellisuuden tavoitteet

	2024 toteutuma	2025 tavoite	2026 tavoite
Henkilöstövoimavarojen hallinta ja kehittäminen			
Sairauspoissaolot, pv/htv	3,5	<8,0	<8,0

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)

	2024 toteutuma	2025 varsinainen talousarvio	2026 esitys
Bruttomenot	8 651	9 789	9 697
Bruttotulot	670	788	801
Nettomenot	7 981	9 001	8 896
Siirtyvät erät			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta	4 651		
— siirtynyt seuraavalle vuodelle			

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Huoltovarmuustilijärjestelmän ylläpitokustannukset	282
Kriisinratkaisuhuoltokyvyn kehittäminen	-39
Talletussuojan maksatusjärjestelmän ylläpito ja kehitys	-261
Palkkausten tarkistukset	87
Toimintamenosäästö (Lisätoimet 2024)	-96
Tuottavuustoimenpiteet (HO 2023)	-44
Yhteensä	-71

2026 talousarvio	8 896 000
2025 talousarvio	8 967 000
2024 tilinpäätös	8 080 000

20. Euroopan unionin osallistuminen matkamenojen korvauksiin (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 2 200 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää EU:n jäsenvaltioiden valtuuskuntien matkakulujen korvaamisesta annetun päätöksen mukaisen matkustusmenojen sekä matkustusmenoihin liittyvien arvonnäisäveromenojen maksamiseen.

Selvitysosa: Euroopan unioni maksaa neuvoston ja sen työryhmien kokouksiin osallistumisesta aiheutuvien matkamenojen korvauksen ennakoon jäsenmaille. Jäsenvaltio saa vuotuisen kokonaismäärärahan, joka on kullekin jäsenvaltiolle vahvistettu prosentuaalinen osuus EU:n talousarvion yleiset kokouskulut -alamomentin määrärahasta. Siltä osin kuin matkustamisesta aiheutuu menoja, joita EU ei hyväksy korvattavaksi, ne maksetaan toimintameno-määrärahoista. Jäsenvaltioiden on toimitettava vuosittain helmikuun loppuun mennessä neuvoston pääsihteerille tili-tys jäsenvaltiolle osoitetun määrärahan käytöstä.

Vastaavat tulot on budjetoitu momentille 12.28.93.

Määräraha on kehyksen ulkopuolinen.

2026 talousarvio	2 200 000
2025 talousarvio	1 400 000
2024 tilinpäätös	1 400 000

40. Isäntämaakorvaus Pohjoismaiden Investointipankille (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 15 922 434 euroa.

Määrärahaa saa käyttää sen taloudellisen hyödyn korvaamiseksi, minkä Suomen Pohjoismaiden Investointipankin isäntämaana katsotaan saavan.

Selvitysosa: Suomen katsotaan hyötyvän Pohjoismaiden Investointipankin sijainnista Helsingissä vuosittain noin 15 922 434 euroa, mikä vastaa pankin vuonna 2024 henkilökuntansa palkoista pidättämien verojen määrää. Määrärahan tarkoituksena on vahvistaa pankin asemaa erityisesti kansainvälisillä markkinoilla. Sitä ei ole tarkoitettu käytettäväksi lisäetujen antamiseksi pankin henkilökunnalle. Järjestelystä sovittiin aikanaan 10.11.1997 Helsingissä pidetyssä Pohjoismaiden valtiovarainministeriöiden kokouksessa. Isäntämaakorvauksesta on nimenomainen säännös (artikla VIII) Suomen valtion ja pankin välisessä isäntämaasopimuksessa. Koska Pohjoismaiden ympäristörahoitus-yhtiön ja Pohjoismaiden kehitysrahaston työntekijät ovat muodollisesti Pohjoismaiden investointipankin palkkaamia, sisältyy isäntämaakorvaukseen myös edellä mainittujen instituutioiden työntekijöiden maksamat palkkaverot.

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Arvio toteutuman perusteella	885
Yhteensä	885

2026 talousarvio	15 922 434
2025 talousarvio	15 037 000
2024 tilinpäätös	13 797 022

66. Ukrainan makrotaloudellisen rahoitusavun korkomenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 10 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Euroopan unionin Ukrainan makrotaloudellinen rahoitusapu plus -välineen koroista aiheutu-vien menojen maksamiseen Euroopan komissiolle.

Selvitysosa: Euroopan unionin päätti joulukuussa 2022 välineen perustamisesta tuen antamiseksi Ukrainalle vuonna 2023 (makrotaloudellinen rahoitusapu plus). Ukrainalle annettiin välineestä vuoden 2023 aikana 18 mrd. euroa rahoitusapua. Eduskunnan suuren valiokunnan hyväksymän järjestelyn mukaisesti jäsenvaltiot sitoutuivat komission kanssa tehtävillä sopimuksilla kattamaan Ukrainan makrotaloudellinen rahoitusapu plus -välineen korkokustannukset BKTL-avaimeen perusteella määräytyvillä jäsenvaltioiden suhteellisilla maksuosuuksilla. Suomen osuus korkokustannuksista vuonna 2026 on arviolta noin 10 milj. euroa.

2026 talousarvio	10 000 000
2025 talousarvio	10 000 000
2024 tilinpäätös	9 378 710

67. Kansainvälisille rahoituslaitoksille annettujen sitoumusten lunastaminen (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 10 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) kansainvälisille rahoituslaitoksille jäsenyyden perusteella vuosina 1982—1986 annettujen sitoumusten lunastamiseen sekä lunastamisesta aiheutuvien kustannusten maksamiseen
- 2) vuoden 1986 jälkeen annettujen sitoumusten lunastamisen yhteydessä aiheutuvien valuuttakurssitappioiden ja lunastamiskustannusten maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan maksuperusteisena.

2026 talousarvio	10 000
2025 talousarvio	10 000
2024 tilinpäätös	—

68. Suomen osuus Euroopan jälleenrakennus- ja kehityspankin sekä Kansainvälisen rahoitusyhtiön pääoman korottamisesta (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 16 400 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Euroopan jälleenrakennus- ja kehityspankin pääoman korottamisesta aiheutuvan Suomen maksuosuuden 10 100 000 euroa maksamiseen sekä Kansainvälisen rahoitusyhtiön (IFC) peruspääoman korottamisesta aiheutuvan Suomen maksuosuuden, suuruudeltaan 6 791 000 Yhdysvaltain dollaria, vasta-arvoltaan noin 6 300 000 euroa, maksamiseen.

Selvitysosa:

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Yhteensä	0
-----------------	----------

Momentin nimike on muutettu.

2026 talousarvio	16 400 000
2025 talousarvio	16 400 000
2024 tilinpäätös	—

69. Maksut Euroopan unionille (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 2 733 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) Euroopan unionille suoritettavien arvonlisäveropohjaan, kierrättämättömään muovipakkausjätteen määrään ja bruttokansantuloon perustuvien Suomen maksuosuuksien maksamiseen
- 2) komission esittämiin mahdollisiin pyyntöihin asettaa väliaikaisesti käteisvaroja komission käyttöön Euroopan unionin omien varojen järjestelmästä annetun neuvoston päätöksen (EU, Euratom) 2020/2053 9 artiklan nojalla tai neuvoston asetuksen (EU, Euratom) N:o 609/2014 14 artiklan nojalla.

Selvitysosa: EU:n talousarvion rahoittamiseen annettavista varoista ja jäsenvaltioiden maksuosuuksista säädetään EU:n omia varoja koskevassa neuvoston päätöksessä (EU/Euratom 2020/2053).

EU:n omat varat sisältävät:

- 1) sekalaisia tuloja ja perinteisiä omia varoja eli tulleja ja sokerin tuotantomaksuja
- 2) jäsenvaltioiden suoritettavat arvonlisäveropohjaan, kierrättämättömään muovipakkausjätteen määrään ja bruttokansantuloon perustuvat maksut (ALV-maksu, muovimaksu ja BKTL-maksu).

Suomen EU:n puolesta keräämät perinteiset omat varat eivät kantopalkkioita lukuun ottamatta sisälly Suomen valtion talousarvioon.

ALV-, muovi- ja BKTL-maksun tarkemmat laskentaperusteet sisältyvät seuraaviin asetuksiin:

- 1) N:o 1150/2000: neuvoston asetus (EY) EU:n omista varoista tehdyn päätöksen soveltamisesta
- 2) N:o 1553/1989: neuvoston asetus (EY) arvonlisäverosta kertyvien omien varojen kannon lopullisesta menettelystä siten kuin muutettuna asetuksella (EU, Euratom) 2021/769
- 3) N:o 2021/770: neuvoston asetus (EU, Euratom) kierrättämättömään muovipakkausjätteeseen perustuvien omien varojen laskennasta, kyseisten omien varojen käyttöön asettamisessa noudatettavista menetelmistä ja menettelyistä, käteisvarojen saamiseksi toteutettavista toimenpiteistä sekä bruttokansantuloon perustuvien omien varojen tietyistä näkökohdista
- 4) N:o 549/2013: neuvoston ja parlamentin asetus (EU) Euroopan kansantalouden tilinpito- ja aluetilinpitojärjestelmästä Euroopan unionissa.

Vuosi 2025 on EU:n seuraavan rahoituskehyskauden 2021—2027 viides varainhoitovuosi. Määrärahataso perustuu komission esitykseen Euroopan unionin monivuotisen rahoituskehyn maksukaton tasosta vuodelle 2025.

Komissio voi esittää jäsenvaltiolle lisäpyyntöjä tarvittavien varojen asettamiseksi komission käyttöön tilanteessa, jossa unionin talousarvion budjetoidut määrärahat eivät ole riittävät unionin käteisvarojen tarpeen kattamiseksi.

Elpymisvälineen 750 mrd. euron lainaan liittyvien unionin velvoitteiden täyttämisen varmistamiseksi komissio voi neuvoston päätöksen 2020/2053 9 artiklan 4 ja 5 kohdan nojalla pyytää jäsenvaltioilta käyttöönsä väliaikaisesti käteisvaroja. Käteisvarojen suurin vuotuinen määrä on päätöksen 9 artiklan 6 kohdan nojalla rajoitettu jäsenvaltion BKTL-perusteiseen suhteelliseen osuuteen päätöksen 6 artiklassa tarkoitettua 0,6 prosentin omien varojen enimmäismäärän poikkeuksellisesta kasvattamisesta.

Perinteisten, ALV- ja BKTL-perusteisten omien varojen käyttöön asettamisessa sovellettavista menetelmistä ja menettelyistä sekä käteisvarojen saamiseksi toteutettavista toimenpiteistä annetun neuvoston asetuksen (EU, Euratom) N:o 609/2014 14 artiklassa on säännöksiä käteisvarojen käyttöön asettamisesta tietyissä tilanteissa.

Määrärahan arvioitu käyttö (euroa)

Arvonlisäveropohjaan perustuvat maksut	387 000 000
Kierrättämättömän muovipakkausjätteen määrään perustuvat maksut	91 000 000
Bruttokansantuloon perustuvat maksut	1 852 000 000
Yhteensä	2 330 000 000

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Tasomuutos	403 000
Yhteensä	403 000

2026 talousarvio	2 733 000 000
2025 talousarvio	2 330 000 000
2024 tilinpäätös	1 966 889 675

95. Valtion takaus- ja takuusuoritukset (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 7 620 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) Euroopan investointipankille sen yhteyteen perustetusta yleiseurooppalaisesta EU COVID-19 -takuurahastosta aiheutuvien tappioiden kattamiseksi annetusta valtiontakuusta aiheutuvien takuusuoritusten maksamiseksi

2) takuurahaston maksuvalmiuden turvaamisesta Euroopan investointipankille mahdollisesti aiheutuvien korkomenojen ja muiden rahastosta aiheutuvien menojen maksamiseksi.

Selvitysosa: Määrärahaa voidaan käyttää Euroopan investointipankille 25.6.2020 annetusta 371 158 331,96 euron valtiontakuusta kuluvana vuonna mahdollisesti aiheutuvista takuusuorituksista aiheutuvien menojen maksamiseen. Euroopan investointipankki hoitaa takuurahastoa ja turvaa sen maksuvalmiuden, mistä aiheutuu takuun antajille korkomenoja ja muita kuluja.

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Mahdollisesti aiheutuvat takuusuoritukset (arvio)	-3 140
Yhteensä	-3 140

2026 talousarvio	7 620 000
2025 talousarvio	10 760 000
2024 tilinpäätös	5 116 725

99. Erikseen budjetoidut valtionhallinnon menot

Selvitysosa: Luku sisältää keskitetysti koko valtionhallinnon puolesta budjetoituja menoja. Osalla lukuun sisältyvistä määrärahoista varaudutaan harkinnanvaraisiin tai säädöspäätöksiin ennakoimattomiin menoihin.

95. Satunnaiset säädöspäätöset menot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 300 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää sellaisten lakiin tai asetukseen perustuvien menojen maksamiseen, joita varten talousarviossa ei ole erikseen määrärahaa.

2026 talousarvio	300 000
2025 talousarvio	300 000
2024 tilinpäätös	—

96. Ennakoimattomat menot (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 2 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää sellaisten edeltä arvaamattomien välttämättömien menojen maksamiseen, joita varten talousarviossa ei ole erikseen määrärahaa.

2026 talousarvio	2 000 000
2025 talousarvio	2 000 000
2024 tilinpäätös	2 000 000

97. Valtion saatavien turvaaminen (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 600 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) valtion laina- ja takaussaatavien sekä muiden saatavien perintään
- 2) valtion laina-, takaus- ja muiden saatavien sekä perintöomaisuuden turvaamiseen ja hoitoon
- 3) aiheuttomasti maksettujen etuuksien takaisin perimisestä ja valtion takautumisoikeuden käyttämisestä aiheutuvien menojen maksamiseen
- 4) kiinnityksen haltijan vastuuvakuutuksen maksamiseen
- 5) kiinteistön tai muun omaisuuden ostamiseen konkurssi- tai pakkohuutokaupassa tai muussa realisointijärjestelyssä, milloin se on valtion laina-, takaus- tms. saatavien turvaamiseksi tai takausvastuiden minimoimiseksi tarpeen sekä valtiolle näin tulleen omaisuuden hoidosta ja realisoinnista aiheutuvien menojen maksamiseen.

2026 talousarvio	600 000
2025 talousarvio	300 000
2024 tilinpäätös	202 766

98. Kassasijoitusten riskienhallinta (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 26 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää kassasijoitusten ja pankkitilien korkomenojen sekä luottoprovision maksamiseen.

Selvitysosa: Markkinakorkojen ollessa negatiivisia, kassasijoitukset ja varojen pitäminen euro- ja valuuttamääräisillä pankkitileillä aiheuttavat korkomenoja. Luottoprovisiota maksetaan valtion konsernitilin käyttölimiitistä.

2026 talousarvio	26 000
2025 talousarvio	26 000
2024 tilinpäätös	25 054

(99.) *Kehysvaraukset*